

Maka To tekepo Makaye hogugu

Maka booka goo eyo bei

Maka yo Yesuwo hamamee dili odoonee. Esino iba gooleedele, Yesuye goo moodoomo sileeme ee agalame, yinosee Yesubolo hodobo sileeso. Yayo Polo dio Banabas dio pidimo siloso, see hamamee Pita pidilone badebeiso. Makaye to hagee Yu odoonee mapoo hoguguloso teneeso, diayo Yesu mapoo tei talame. Yayo to hagee ma kulodu goo toowa hagoso. Goo ee, Yesuye kitulugu oso Saitenso kitulugu ee dagadiso. Bei, Yesuye mipoo hamapoo silone, odo paigiga tekepo moodoomo silone, goo toowa opusomo di moodoomo sileeso. Osoloso bo holo onosee odo ma kuloduga peegoo hasiso bugu domo sileeso.

*Odo howo oluguli, Yoneeye to tekepo taka goo
(Mat 3:1-12; Luka 3:1-18; Yon 1:19-28)*

¹ To tekepo bei mooloogoo hagoso, Godeeyo owolo Yesu Kelisowo goo.

² Daga hoogoo Godee maga to toloso kokodo takomo sili odo Aisayaye o booka mapoo Godeeye Yesu mapoo to taka egeesee hoguguso:

“Ayo mo to tosili odo malalo diye dalaiso.

Osoloso yayo dilesu nee eli moodoolame.

³ Miwe poogoo mi omaga edebeeyo egeesee idagoo,

‘Lodee yayo sibilei eli moodee.

Osoloso medee hoodo magee.’ ”

⁴ Yonee odoos howo oluguli miwe poogoo mi mapoo peledoboloso, yayo odoos howo ogusulone to tekepo takolone egeesee takaso, “Nibada goo tokenee mapoo miligi pialoso howo ogusige. Eseege Godeeye nibada goo tokenee hapoloso boobado bigileiso,” dee takemeleeso. ⁵ Yudiya mi mapoo debeli mosobia sabolo, osoloso Yelusalem mi toowa mapoo debeli odoos susuga oso Yoneeye to taka ee dulame sibadeeso. Diba Yoneeye taka to ee duloso dibada goo tokenee yilige bugume, Yoneeye diba Yoden howo mapoo howo oluguso.

⁶ Yonee yo kemol be too oso dugo dusa kaloso silone, gala koloso bagi mapoo gudu masi kaloso siliso. Osoloso nei yayo nali ee tapala toowa sabolo koo sabolo nali.

⁷ Yayo odoos susuga mapoo egeesee takeliso, “Odoos hee ama hamamee sibileiso. Yayo kitulugu oso ayo kitulugu ee dagadi. A tekeponee, o homo bei mapoo gauwuloso o homo bi ee pidigilei.

⁸ Ayo niba howodeeso oluguso. Esino hamamee yayo Dio Tei nima kulodu tenelaiso.”

*Yesu howo olugu sabolo kuku sabolo
(Mat 3:13–4:11; Luka 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Haga booloogelega Yesu Gelili mi toowa ma kulodu mi pepooko Nasalet omaga sibume, Yoneeye yo Yoden howomoo howo oluguso.

¹⁰ Yesu howomooga gasibileso egeino, Kei mi osulu yamagoloso Dio Tei oso molo masi pusibileso yimapoo pubalegeme egeiso.

¹¹ Osoloso Kei mi ma dokodooga to egeesee taka, “No ayo gooma mo holo noso, a namapoo diya goomogo,” dee takaso.

¹² Osoloso biame omapoo Dio Teiso Yesu miwe poogoo mi omapoo diye diso.

¹³ Yesu biame 40 omapoo gala seebee sabolo badoboome, Saitenso kuku demeleeso. Esino Godeeyo momaiye sibilesa yo pidiso.

Yesuye di kebigeli odoo bakadio bakadio di gilimadoo goo

(Mat 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Yu odoo dia wiligi odoo taba Helode-eye, Yonee neliga moso ma kulodu husuloso hamamee, Yesu yo Gelili mi toowa mapoo dileso, to tekepo Godee maga simi takomo siliso.

¹⁵ Yayo egeesee takaso, “Biame tekepo olo simiso, osoloso Godeeye wiligi doloso badeli goo oso sibilei koola toobooso. Esiga niba goo tokenee maga miligi pialoso, to tekepo mapoo tei te.”

¹⁶ Biame heeso, Yesu Gelili abei palaga maga dimeleeno, di kebigeli odoo bakadio Saimon dio omolo Endulu dio peiso di giligamolome yayo egeiso.

¹⁷ Esememe Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba ama hamamee sibadee, ayo niba odoo gilimeli eligileiya.”

¹⁸ Esememe diba Yesuwo to duloso, dia pei omapoo saga poogoloso, see Yesubolo hodobo diyadeeso.

¹⁹ Osoloso yo pepooko hoogoo dileso, di kebigeli odoo abo Sebediyo owolo bakadio, Yemes dio

1:11: Psa 2:7; Isa 42:1; Mat 12:18; Maka 9:7 **1:13:** Psa 91:11-13

1:14: Maka 6:17 **1:15:** Mat 3:2

omolo Yonee dio du ma kulodu dobolone pei moodoomolome egeiso.

²⁰ Osoloso Yesu diba ogoloso, yayo diba gili-madooso. Esemé diayo dulone o tou telagali odoo sabolo ama Sebedi sabolo du ma kulodu gilimane poogoloso, Yesubolo hodobo diyadeeso.

Odoo bo holo pala
(Luka 4:31-37)

²¹ Yesu o hamamee dili odoo sabolo Kapeniyum mi mapoo simiso. Osoloso Yu odoowo hasali biame hee mapoo, Yesu howo gisili moso omapoo peleso, Godeeyo to eligilame bei mooloogooso.

²² Odoo susuga yayo eligi du oso diya howoogadooso. Bei, yayo eligi ma kulodu tei eligili odoo oso eligi egeesi masi koo eligime. Esino yayo odoo diya kitulugu oso eligi masi eligiso.

²³ Epedee omapoo, howo gisili moso ma kulodu odoo bo holo pala hee omapoo badebeiso. Yayo to neligidi Yesu mapoo egeese takaso,

²⁴ “Yesu Nasalet odoo, nayo imapoo ogoogo moodoolame ka simiyo? Nayo hamapoo iba tokenee palame ka simiyo? A gooleedooso, no Godeeyo tei odoo.”

²⁵ Yesuye bo holo mapoo to kitulugu sabolo egeese takaso, “No to koodobuloso, odoo ma kuloduga peegoo di,” diso.

²⁶ Esemé bo holo oso odoo ma kulodu badolone neligidi kikiligameleso gwa sabolo peegoo gadiso.

²⁷ Esemé odoo susuga oso goo hagee ogoloso howoogadooso, osoloso diesono nei woosa nei

woosa diso, “Goo hagee ogo goowo? Eligili goo hagee dia, osoloso yayo kitulugu sabolo eligi. Bei, edebeeyo bo holo mapoo to takooga, peegoo koo gadili. Esino Yesuye bo holo mapoo to takooga, diba o to mapoo mesiloso peegoo gadiliso.”

²⁸ Esemé Gelili mi toowa mapoo odoosuga goo ee saga takomo diyadeeso.

Yesuye odoosuga paigiga tekepo moodoo

(Mat 8:14-17; Luka 4:38-41)

²⁹ Howo gisili moso poogoo dileso, Yesu Yonee sabolo Yemes sabolo, Saimon dio Endulu dio dibada moso mapoo diso.

³⁰ Saimonowo nalobo paiye kolo dei moodoome debi mapoo tiameleeso. Diayo Yesu mapoo sobo paiye eyo goo takaso.

³¹ Osoloso Yesuye sobo paiye mapoo dileso, o dee mapoo toloso, “Tebee,” diso. Esemé paiye kolo dei saga yimaga koodo diso. Esemé yayo dimapoo nei teneeso.

³² Habe osoko todobume odoosuga abo oso odoosuga paigiga sabolo bo holo paladee odoosuga sabolo Yesu mapoo iyado sibadeeso.

³³ Osoloso Kapeniyum mi toowa mapoo debeli odoosuga oso Yesuye odoosuga paigiga moodoo ee agalame, osulu miyopoo mooloogoodooso.

³⁴ Esemé Yesuye odoosuga paigiga opusomo opusomo di yayo takeme tekepo poloso weido diso. Osoloso bo holo odoosuga ma kulodu debei peegoo hasilone dimapoo egeese takaso, “Mo goo na takee,” diso. Bei, bo holo susuga oso Yesu yo Godeeyo owolo doloso diba gooleedooso.

*Yesuye Gelili mi toowa mapoo to takomo di goo
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Gesikolodee mi hadobilega, Yesu tia maga hogabuloso moso poogoo dileso, obusomo odoo koola mauwe mi mapoo Godee mapoo takalame diso.

³⁶ Hamamee Saimonbolo debei odoo abo sabolo Yesu esiamo silesibiso.

³⁷ Diayo yo ogoloso yimapoo takaso, “Odoosusuga oso no esia moloso,” diso.

³⁸ Yesuye nei egeese takaso, “Iba mi abo mapoo dimo, omapoo dileso Godeeyo to takalame. Bei, a goo egee talame ka simi.”

³⁹ Osoloso yo Gelili mi toowa ma kulodu mi pepooko susuga mapoo dileso, Yu odoowo howo gisili moso susuga ma kulodu Godeeyo to takomo sileeso. Osoloso bo holo odoo ma kulodu paladee peegoo hasiso bugu demeleso.

*Yesuye odoo agagisa bia tekepo moodoo
(Mat 8:1-4; Luka 5:12-16)*

⁴⁰ Odoos agagisa bia Yesu mapoo sibilesos ebiso miyomoo tugusaloso egeese howaso, “Nayo a tekepo moodolai goomogoga, a tekepo moodee.”

⁴¹ Yesuye yo diya sooloo dolone o kolo mapoo sigolone yimapoo egeese takaso, “Ayo no tekepo palai, a goomogo. Esiga no tekepo pe.”

⁴² Esemepedee omapoo o kolo mapoo agagisa bia mauwe poogooso.

⁴³ Yesuye yo diye dolone to kitulugu sabolo egeese takaso,

⁴⁴ “Nayo dilesu no ayo tekepo pa goo ee odoo abo mapoo na takee. Esino, nee su tekepo pa goo ee, Godee ogo odoo ogo doloso domo badeli odoo mapoo dilesu eligi. Osoloso nee su tekepo pa omaga emegei di bi tenee, Moseseeye tei magoo goo ee dodolone, odoo susuga oso ogoloso tekepo pa ee gooleedalame.”

⁴⁵ Esino yo Yesuwo to mapoo tei telega poogoloso, odoo susuga mapoo o agagisa bia tekepo moodoo goo ee oposususo. Bei egeesi maga Yesuye mi kamapoo disomo, odoo susuga oso Yesu agalame diya mooloogoodoo diso. Esemu Yesu mi abo mapoo odoo howo woola sile. Esino yo mi odoo mauwe mapoo bado neme, edebeeyo mi opusomo opusomo di maga yayo badebei mi mapoo yo agalame sibadee demeleeso.

2

Odoo su kakawa poogoo moodoo (Mat 9:1-8; Luka 5:17-26)

¹ Biame abo poogoloso hamamee, Yesu see Kapeniyum mi mapoo wedi sibume, edebeeyo Yesuye simi ogoloso, mi omapoo saga takomo diso.

² Osoloso odoo susuga sibilesu, o moso kulodu sabolo peegoo sabolo omapoo diya mooloogoodoome, Yesuye dimapoo Godeeyo to eligi meleeso.

³ Esemu mi omapoo odoo su kakawa poogoo badebei ee, odoo bakadio bakadio di oso kida mapoo tiediloso imado sibadeeso.

⁴ Osoloso diayo yo Yesuye badebei omapoo todilame goomogaso. Esino odoos beiga Yesu mapoo dilei eli egele. Esem diayo odoos su kakawa poogoo kida sabolo moso omu ma dokodoo imado palaso. Osoloso Yesuye to kemelee domo omaga seme ou tologo poogoloso tiso kida mapoo bagagoloso kida sabolo moso kulodu toosoos. ⁵ Diayo odoos su kakawa poogoo moso omu maga toosooloso goolee, odoos egee yayo moodolai teiba doloso, Yesuye dia tei too ogoloso, odoos su kakawa poogoo mapoo takaso, “Mo odoos, nee goos tokenee ee olo hapoloso boobado buguso.”

⁶ Esem tei eligili odoos omapoo dobolone dieso nediliyo egeese gooleemeleeso,

⁷ “Odoos hagoso kaseme egeese ka takayo? Yayo Godee dagadilame see, esino goos tokenee hapeli hedebe Godeeso.”

⁸ Yesu o dio oso diayo dibada sooloo ma kulodu goolee melee goos ee gooleedoloso dimapoo egeese takaso, “Niyo kasi maga nibada sooloo ma kulodu egeese ka goolee malala?”

⁹ Niba odoos su kakawa poogoo hagee ege. Yimapoo goos kasee takalai oso sebe ka mololo? Ayo odoos su kakawa poogoo mapoo ‘Nee tokenee ayo olo boobado buguso,’ dee takooga, o tokenee boobado bugu ee niyo gooleedalaimo. Esino ayo yimapoo takoo ‘No toboloso nee kida tolosos di,’ daga, yo toboloso duga, odoos tekepo peli kitulugu amapoo molo doloso niyo gooleedalaiso.

¹⁰ Esino Odoos Holo amapoo kitulugu olo teneeso, mipoo hamapoo goos tokenee

hapoloso boobado bigilei goo ee niyo ogoloso gooleedalame, ayo nimapoo eligileiso.” Osoloso yayo odoos su kakawa poogoo mapoo egeesee takaso,

¹¹ “No hogabuloso nee kida tolosos mapoo di,” diso.

¹² Diayo balaga molome, odoos su kakawa poogoo hogabuloso, o kida tolosos saga diso. Diayo odoos su kakawa poogoo oso tolosos di ogoloso diya howoogadooso. Osoloso Godee mapoo goomoga poudooso. Osoloso diayo egeesee takaso, “Iba daga goo hageesee koo egeli.”

Yesuye Libai idoo goo

(Mat 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³ Yesu Gelili abei palaga maga see wedi dimeleeno, odoos susuga sibilesos yimapoo mooloogoodoome, yayo Godeeyo to dimapoo eligi meleeso.

¹⁴ Yesu abei palaga dulone egeino, odoos Alpiyes eyo owolo Libai tekisi molee misigeli moso kulodu badoboome egeiso. Osoloso Yesuye yimapoo takaso, “Ama hamamee sibe.” Esem Libaiye tolosos Yesuye di hamamee diso.

¹⁵ Habe Yesu Libaiyo mosopoo badebeino, tekisi molee misigeli odoos bei sabolo, goo tokenee teli odoos abo sabolo, osoloso Yesuwo hamamee dili odoos sabolo, Yesubolos nei nameleeso. Odoos bei hageesee oso yimapoo hamamee dili odoos.

¹⁶ Esino Yesu tekisi molee misigeli odoos sabolo, osoloso goo tokenee teli odoos sabolos nei namolome, tei eligili Pelisi odoos oso ogoloso, o hamamee dili odoos mapoo egeesee woosaso,

“Bei kasi maga Yesuye tekisi molee misigeli odoo sabolo goo tokenee teli odoo sabolo nei nolone ka badabala?”

¹⁷ Esemé Yesuye to hagee duloso nei dimapoo egeesee takaso, “Odoo paile poogoo ee melesenee neli odoo mapoo koo diya. Esino odoo paiye melesenee neli odoo mapoo ka diya. Ayo simi hagee, Godeeyo howo tekepo teli odoo doloso gweli odoo ee gilimalame ka sibile. Esino tokenee teli odoo doloso gooleedoo odoo ee gilimadoloso Godee mapoo sibilame ka simi.”

Nei tei doloso dabalai goo
(*Mat 9:14-17; Luka 5:33-39*)

¹⁸ Biame aboso Yonee odoo howo oluguli o hamamee dili odoo sabolo, osoloso Pelisi odoo oso Godee mapoo takolone dobolone, nei tei doloso debeliso. Biame hedebeso odoo aboso sibilesa Yesu mapoo egeesee woosaso, “Yoneeyo hamamee dili odoo sabolo, osoloso Pelisi odoowo hamamee dili odoo oso, nei tei doloso debeliso. Bei kasi maga nee hamamee dili odoo ee nei tei delega ka dabala?” diso.

¹⁹ Esemé Yesuye dimapoo wudu takolone nei egeesee takaso, “Sobo hulei odoo oso sobo huleme nei mopoodoo doloso o odoo gilimileiso. Egeeseega o odoo susuga sibilesa goholone nei tei doloso dabalaisomo? Haye. Diba goomoga sabolo sobo huli odoo sabolo hodobo dobolone nei nolone hodobo dabalaiso.

²⁰ Esino biame heeso sobo huli odoo ee dimaga peegoo ido duga, diba nei tei doloso dabalaiso,” diso.

²¹ Yesuye wudu takolone see egeesee takaso, “Edebeeyo dugo nape mapoo dugo dia koodoloso omapoo opodoloso koo dusiya. Bei, dugo egee hapoloso magooga, dugo dia oso gawoolone sesegawe oso, dugo nape ee tologodoloso ou toowa moodoolaiso.

²² Osoloso see edebeeyo wain i dia katolo gout be koloso moodoo nape mapoo koo salama seeya. Bei, wain i dia oso kitulugu oso katolo be gout koloso moodoo nape ee gabuguga, wain i ee hodalaiso. Osoloso katolo gout be koloso moodoo ee tokenee palaiso. Esiga wain i dia ee medee katolo gout be koloso moodoo dia mapoo salama salai tekepo,” dee takaso.

Yu odoowo hasali biame goo
(*Mat 12:1-8; Luka 6:1-5*)

²³ Yu odoowo hasali biame heeso, Yesu o hamamee dili odoo sabolo witi wo ko segei ee ma kuloduga diyadaga meleeso. Osoloso Yesu o hamamee dili odoo oso witi wo ko gooloogaloso nalagamo diyadeeso.

²⁴ Esem Pelisi odoo oso ogoloso Yesu mapoo egeesee woosaso, “No ege, bei kasi maga nee hamamee dili odoo oso iyo hasali biame mapoo witi wo ko ka gooloogayo? Diayo ibada tei gababuoso,” diso.

²⁵ Yesuye nei egeesee takaso, “Wiligi odoo taba Deibidiye o odoo sabolo houdume, Deibidiye goo moodoo ee Godeeyo toso booka mapoo hogugu, niyo hesigeleyo?

²⁶ Abayata yayo Godeeyo tei moso wiligi odooboloso badebei omapoo, Deibidiye Godeeyo tei moso ma kulodu gadilesa tei wo tolosa o odoosabolo neso. Esino tei wo hagee ibada tei ee dodolone, Godee ogo odooboloso domo debeli odooboloso hedebe oso nali. Esino Deibidiye o odoosabolo wo ne oso tei magoo ee gababiaso.

²⁷ Godeeye edebeeyo hasali biame ee pidilame ka moodele. Godeeye odooboloso pidilame hasali biame ka moodoo.

²⁸ Esiga niyo hasali biame egee Odooboloso Holo ayo wiligi doloso ka badoso,” diso.

3

Yesuye odooboloso dee hodio seeseegedoo poogoo tekepo moodoo

(Mat 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Yesu see Yu odooboloso howo gisili moso ma kulodu gapeleso egeino, odooboloso dee hodio seeseegedoo poogoo badoboome egeiso.

² Pelisi odooboloso aboso Yesu tokenee odooboloso dalame, Yesuwo goo ee medee balagamo silesibiso. Egeeseelone Yesuye dia hasali biame mapoo odooboloso dee hodio seeseegedoo poogoo tekepo moodabeleso bologolone debeiso.

³ Esemee Yesuye odooboloso dee hodio seeseegedoo poogoo mapoo egeese takaso, “No bia omaga tebee, odooboloso susuga oso agalame.”

⁴ Osoloso Yesuye Pelisi odooboloso mapoo egeese woosaso, “Ibada tei goo oso ibada hasali biame mapoo ogooboloso takoosomo? Biame omapoo goo

tekepo talai ee tekepowa? O, goo tokenee talai ee tekepowa? Osoloso tei goo oso imapoo ibada hasali biame omapoo odoos gie badeli pidilei goo ee takoosomo? O, odoos gie badeli wooloomalai goo ee takoosomo?” diso. Esino Pelisi odoos oso Yesu mapoo to nei takele.

⁵ Dibada sooloo ma kulodu mesili goo mauwe poogoloso debeli ogoloso, Yesuye sooloo deleme kamana sabolo dimapoo egeino, odoos dee hodio seeseegedoo poogoo ogoloso yimapoo egeese takaso, “Nee dee seeseegedoo poogoo egee see hoodode.” Esemee odoos egee o dee hoododeme, dee egee tekepo paso.

⁶ Esemee Pelisi odoos oso Yu odoowo howo gisili moso maga peegoo dileso, Helodeeyo mooloogoodoo odoos tugodoloso, diayo Yesu tolos wooloomalame diesono to mouso.

Odoos susuga oso Yesuye di hamamee di

⁷⁻⁸ Yesuye o hamamee dili odoos sabolo Gelili abei mapoo dime, odoos mooloogoodoo toowa oso Yesuye di hamamee diyadeeso. Odoos susuga oso goo Yesuye moodoo duloso yimapoo sibadeeso. Odoos susuga hagee mi opusomo opusomo di mi hamaga sibadee: Gelili mi toowa, Yudiya mi toowa, Yelusalem mosobia, Idumiya mi toowa, Yoden howo hodio hoogoo debeli Taya mi toowa sabolo Saidon mi toowa omaga sibadeeso.

⁹⁻¹⁰ Esemee Yesuye odoos paigiga abo tekepo moodoome weido diso, osoloso odoos paigiga abo oso yimapoo sigilame hegi pupugamo sibume, yayo o hamamee dili odoos mapoo takaso, “Niba

du hee tosibe, bei abei palaga omapoo odoo diya mooloogoo deeyaga,” diso.

¹¹ Odoo bo holo paladee oso Yesu ogoga, diayo o homo beiyopoo gauwuloso goolone egeesee takeliso, “No Godeeyo owoloso,” diso.

¹² Esemme Yesuye odoo bo holo paladee omapoo to kitulugu sabolo egeesee takeliso, “Nayo odoo abo mapoo a Godeeyo owolo dee na takee,” dee takeliso.

*Yesuye odoo 12 gilimadoo
(Mat 10:1-4; Luka 6:12-16)*

¹³ Yesu mubi ma dokodoo peleso yayo goomoga odoo hesigaloso yayo gilimademe, diba yimapoo sibadeeso.

¹⁴ Yesuye odoo 12 hesigaloso dimapoo egeesee takaso, “Niba abolo sile sibileiso, osoloso ayo niba diye dalaiso, Godeeyo to takomo sile sibilame.

¹⁵ Osoloso, ayo nimapoo kitulugu tenelaiso, odoo bo holo pala peegoo hasisilame.”

¹⁶ Yesuye gilimadoo odoo 12 dia hu hagoso: Saimon (odoo hagee Yesuye o hu hee Pita hediso);

¹⁷ osoloso Sebediyo owolo bakadio Yemes dio omolo Yonee dio (Yesuye hu hee hedi Bowaneges. Hu eyo bei ee to kei wei masi weli);

¹⁸ osoloso Endulu, Pilipi, Batolome, Matiyu, Tomas, Alpiyeseeyo owolo Yemes, Tadiyes, Loum gamalee mapoo ha teli odoo Saimon-Selot,

¹⁹ osoloso Yudas-Iskaliyot (yayo hamamee Yesu ha teli odoo dimapoo tiasooso).

Yesu dio Belsebul dio
(Mat 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²⁰ Esemé Yesu o odoowo moso mapoo wedi dileso badoboome, odoosusuga oso see diya mooloogoodooso. Esemé Yesu sabolo o hamamee dili odoosabolo diayo nei nalai biame egele.

²¹ Esemé o soosooso gooegee duloso, yohalaboomo sila pele dolone, yodibada mosopoo idodilame sibadeeso.

²² Esino tei eligili odoos Yelusalem magasibadee oso egeesee takaso, “Yesu yobo dia wiligi odootaba Belsebul (Saiten o hu hee) o kulodubadoso. Esiga yayo bowiligi taba oso kitulugu magabo holo peegoo hasiso bugulone ka silo.”

²³ Esemé Yesuye tei eligili odoosgilimadoloso wudu takolone egeesee takaso, “Saiten odooma kulodu badebei dieso nediliyo peegoo kaseehasiso bigileiyo? Eli mauwe.

²⁴ Mi toowa mapoo debeli odoososo abo puloso dieso nediliyo ha toga mi toowa egeemalaime, tokeneepalaiso.

²⁵ Osoloso soosoo heeso abo puloso dieso nediliyo ha toga soosoo egeedabalaime, tokeneepalaiso.

²⁶ Osoloso Saiten eyo nediliyo o odoosabolo ha toga, yayo kitulugu sagelaime, omapoo mauwepagalaiso.

²⁷ Esiga odoosheeso kitulugu odoosoyo mosopoo bi heli talame gooleega, yodaga kitulugu odootiso tiamagalaiso. Osoloso hamamee o mosokulodu peleso, o bi heli talaiso.

²⁸ Esiga ayo nimapoo taka, goo tokenee susuga edebeeyo teli sabolo, osoloso to tokenee Godee mapoo takeli ee Godeeye hapoloso boobado big-ileiso.

²⁹ Esino odoo agayo Dio Tei eyo goo maga to tokenee takooga, o goo tokenee egee hapalaime, o goo tokenee moloso kookaiyo osee malaiso.”

³⁰ Yayo goo hagee dimapoo takaso, bei diayo yo bo holo paladee dee takeme.

Yesuwo owee sabolo omolo dio sabolo
(*Mat 12:46-50; Luka 8:19-21*)

³¹ Yesuwo owee sabolo omolo dio Yesuye eligimelee moso mapoo peledabaso. Diba Yesubolo to kalame peegoo tebisa molome, odoo heeso Yesu takalame moso kulodu gadiso.

³² Esemee odoo susuga Yesubolo debei odoo diayo ogoloso Yesu mapoo egeesee takaso, “Noowee sabolo no molo dio oso peegoo no esia molo.”

³³ Yesuye dimapoo eligilame to nei woosaso, “Mo wee sabolo molo dio odoo ogumo?”

³⁴ Osoloso see Yesuye odoo buluma omapoo ogogolone egeesee takaso, “Hamapoo ege, hagee mo wee sabolo molo dio oso.

³⁵ Odoo agayo Godeeye goomoga goo tomo siloga, diba tei molo dio osoloso mo wee dio oso.”

4

Witi ko segeli odoo eyo goo maga wudu taka
(*Mat 13:1-9; Luka 8:4-8*)

¹ Yesuye Gelili abei palaga odoo susuga mapoo see tobu eligimeleeso. Esino odoo susuga

yimapoo mooloogoodeme, yo du ma kulodu meledoboloso buloso pepooko hoogoo dileso omaga to takaso.

² Yesuye wudu taka susuga dimapoo eligiliso. Yayo eligilone dimapoo takaso,

³ “Niba dui. Odo hee ko segelame diso.

⁴ Yo omapoo ko kukobugumo sileeno, ko abo eli domopoo misigedibaso. Esemé só aboso sibilesone.

⁵ Osoloso ko abo yugogisi mi mapoo misigedibaso. Esemé mi sebega saga palaso.

⁶ Esino osoko pa oso dei moodoome siligaloso wediaso. Bei, too mi ma kulomoo gameilega.

⁷ Osoloso ko abo we ti bei kookoone poogoo omapoo misigedibaso. Esemé we ti ko sabolo palaso. Esino we tiso ko eyo bou tiademe dadailoso ko pele poogooso.

⁸ Osoloso ko abo mi medee tekepo mapoo misigediba oso medee tekepo kauwa palaso. Osoloso ko paso, su aboso ko 30 egeesi paso, osoloso abo ko 60 egeesi paso, osoloso abo ko 100 egeesi paso.”

⁹ Yesuye egeesee takaso, “Niba dulubolo, esiga ayo hagee takoo medee hoodo dui.”

*Yesuye wudu taka goo eyo bei
(Mat 13:10-17; Luka 8:9-10)*

¹⁰ Hamamee Yesu obusomo badebeino, o hamamee dili 12 odo sabolo, osoloso odo abo yimapoo mooloogoo doloso debei odo oso yimapoo, yayo wudu taka goo eyo bei woosaso.

¹¹ Esemе Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Godeeye wiligi doloso badeli goo ee daga mada meleeso. Esino nimapoo woola yilige bigileiso. Esino peegoo debeli odoо mapoo ayo wudu take-liso.

¹² Esiga Aisayaye taka hagee peegoo debeli odoо maga taka,

‘Diayo medee hodu dilesо agalaiso.

Esino goo eyo bei diayo ogoloso gooleedalaimе.

Osoloso diba medee hodu dilesо to taka duleiso.

Esino goo eyo bei diayo medee gooleedalaimе.

Diayo gooleedoo diepi, dibada goo tokenee maga miligi pialoso,

Godeeye goo tokenee hapoloso boobado big-iliyo,’ diso.”

Yesuye ko segei eyo bei taka

(Mat 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³ Yesuye o hamamee dili sabolo odoо abo dimapoo egeesee takaso, “Bei kasi maga niba wudu taka hagee medee kibiya gooleedelega ka pagala? Wudu taka hageeyo bei niyo medee kibiya gooleedelega poogooga, wudu taka abo nimapoo ayo takooga, niyo kasee gooleedalaisomo?”

¹⁴ Ko edebeeyo kukobigili ee Godeeyo to oso, osoloso yayo to egee odoо mapoo takeliso.

¹⁵ Esiga odoо abo ko oso eli domopoo misiged-iba egeesi masi doso. Diba Godeeyo to duliso. Esino Saitenso saga sibilesо Godeeyo to dibada sooloo ma kulodu melee yayo peedee deliso.

16 Osoloso odoo abo ko yugogisi mi mapoo misigediba egeesi masi doso. Diba Godeeyo to taka duloso goomoga sabolo saga teliso.

17 Esino Godeeyo to oso dia sooloo ma kulodu too medee koo meili. Esiga diayo Godeeyo to duloso biame deiyepo mapoo tei teliso. Esino diayo Godeeyo to mapoo tei too goo maga hegi goo sabolo osoloso dala goo oso dimapoo siboga, diayo Godeeyo to mapoo tei too goo ee saga pegeliso.

18 Osoloso odoo abo ko oso dagi we ti kauwe kadee mapoo misigediba egeesi masi doso. Diba Godeeyo to duloso tei teliso.

19 Esino mipoo hageeyo gie badeli goolee sabolo, osoloso bi bei doloso badalai goolee sabolo, osoloso tokenee goo goolee sabolo oso dibada tei too tokenee peliso. Egeesi maga diayo tei too goo oso homokoko masi koo peli.

20 Osoloso odoo abo ko mi tekepo mapoo misigediba egeesi masi doso. Diayo Godeeyo to duloso tei teliso. Osoloso diba Godeeyo to duloso dibada sooloo ma kulodu Godeeyo to oso homokoko masi peliso. Esiga odoo aboso homokoko masi 30 egeesi peliso, osoloso aboso homokoko 60 egeesi peliso, osoloso aboso homokoko 100 egeesi peliso.”

Keme maga wudu taka goo
(Luka 8:16-18)

21 Osoloso Yesuye dimapoo wudu takolone woosaso, “Odo heeso keme pouloso gadeebugu ee goologoolame, tolo ma hemidu o, debi ma

hemidu mada magelisomo? Haye, yo keme pouloso dokodoo woola mageliso.

²² Goo susuga epedee hamapoo mada egee molo, see hamamee gooleedalame gadeebugu mapoo woola peledabalaiso.

²³ Niba dulubolo, esiga ayo hagee takoo medee hoodo dui.”

²⁴ Osoloso Yesuye dimapoo egeese takaso, “To niyo du medee goolee. Niba to hagee medee kibiya gooleedoga, goo abo niyo medee gooleedalaiso.

²⁵ Esiga to taka duli odoo mapoo Godeeye goo goolee tekepo bei tenelaiso. Esino edebeeyo mo to dulega poogooga, Godeeye yimapoo goo goolee tekepo pepooko egee molo see eyo peedee dalaiso.”

*Yesuye witi ko oso pala omaga wudu taka
(Mat 13:31-34; Luka 13:18-19)*

²⁶ Yesuye see wudu takolone egeese takaso, “Godeeye wiligi doloso badeli goo ee egeesi masi moloso. Odoo heeso witi ko o homolee mapoo segeiso.

²⁷ Osoloso yo biame susuga, gesi susuga tialo hogabuo tialo hogabuo dolone witi ko oso pala, yo gooleedele.

²⁸ Witi ko segei eyo mi naga obusomo peliso. Osoloso kauwulone daga bou gasibiliso, osoloso du teliso, osoloso hamameedee ko peliso.

²⁹ Witi ko segei poloso telegeega, segeli odoo oso dileso gwaliso.”

Ko pepooko masted deli maga wudu taka

³⁰ Yesuye egeesee takaso, “Godeeye wiligi doloso badeli goo ee kaseeyo? Ayo ogooo goo maga Godeeye wiligi doloso badeli goo ee nimapoo ka eligileiyo?”

³¹ Esiga Godeeye wiligi doloso badeli goo ee egeesi masi moloso. Odoo heeso ko pepooko masted deli todilesa o homolee mapoo segeiso.

³² Esino ko abo ma kulodu ko masted deli hagee diya pepooko. Esino ko pepooko oso bou pisoloso kauwuga, homolee ee ma kulodu homo su oso toowa malaiso. Osoloso sóso omapoo sibilesa o dee mapoo ou tegelaiso.”

³³ Yesuye odoo mapoo wudu takolone, Godeeye to takomo siliso. Esem wudu taka oso dibada goo goolee sabolo teibaso.

³⁴ Yayo odoo susuga mapoo hedebe wudu takemeliso. Esino Yesu o hamamee dili odoo sabolo diesono dobolone, yayo wudu taka eyo bei ee dimapoo takeliso.

*Yesuye i sabolo howo ki sabolo hamaga taka
(Mat 8:23-27; Luka 8:22-25)*

³⁵ Biame hedebe omapoo osoko olo moume, Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Iba abei hodiokoo dalo soowoomo,” diso.

³⁶ Esem Yesuye odoo abo poogoloso, hedebe o hamamee dili odoo sabolo du maga abei daso. Esino odoo abo du hee mapoo toboloso hamamee daso.

³⁷ Diba olo abei domopoo damolome, i toowa sibume, howo ki toowa simiso. Osoloso howo ki toowa oso sibulone, dibada du ma kulodu howo

sasooso. Esiga diba abei osee damolome, howo sasoo oso dibada du howomoo owulame siso.

³⁸ Esino Yesu yo du osio mapoo wolomai wolomaloso tiameleeso. Esemee o hamamee dili odoo diayo yo tidibuguloso yimapoo egeesee takaso, “Eligili odoo, iba howomoo meilame hagee see, nayo iba sooloo dolosomo?”

³⁹ Esemee Yesu yo tia hogabuloso tobudulone, i sabolo howo ki sabolo omapoo egeesee takaso, “Epedee hamapoo koodobie!” Esemee i sabolo howo ki sabolo o to duloso, saga koodobiaso.

⁴⁰ Esemee see Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Niba kaseega ka ebiala? Niba amapoo tei too meyo?”

⁴¹ Esemee Yesu o hamamee dili odoo diba diya obume, diesono nei woosa nei woosa dolone egeesee takaso, “Hagee odoo ogumo? Yayo i sabolo howo ki sabolo omapoo takeme o to duloso koodobiaso.”

5

*Yesuye odoo bo holo pala tekepo moodoo
(Mat 8:28-34; Luka 8:26-39)*

¹ Osoloso Yesu o hamamee dili odoo sabolo Gelili abei daso. Osoloso dibada du Gelasa mosobia dibada mi su mapoo oluguso.

² Osoloso diba du olo oluguloso, Yesu yo mubi dokodoo polomeleeno, odoo bo holo pala oso odoo bi maga Yesu mapoo simiso.

³ Odoo hagee biame susuga odoo bi mapoo badeli, yo kitulugu toowaga edebeeyo yo ki tiso koo tialeegeeli.

⁴ Biame susuga o homo sabolo dee sabolo ki tiso tialogoloso magooga eyo kitulugu oso ki ti kokisa bigiliso. Esiga edebeeoyo yo balai eli opupa meli.

⁵ Biame susuga osoloso gesi susuga odoos bi mapoo osoloso esia mapoo eyo nediliyo yoso kolo kookoome gwa sabolo siliso.

⁶ Yesu eli sage hoogooga sibumolome, odoos yo Yesu ogoloso yo tugodalame hoguo diso. Osoloso o homo beiyopoo gawuaso.

⁷⁻⁸ Esemes Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Bo holo, no odoos yimaga peegoo gadi.” Esino odoos bo holo pala oso toso neligidi egeesee takaso, “Yesu, dokodoo badeli Godeeyo owolo, nayo amapoo ogoos goo moodoolame ka simiyo? Godeeyo goo maga nayo amapoo dala toowa na tenee!”

⁹ Esemes Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Nee hu ogumo?”

Esemes odoos oso to nei yimapoo egeesee takaso, “Mo hu Bei. Bei, iba bei odoos hageeyo kulodu.”

¹⁰ Osoloso bo holo oso Yesu mapoo see howa see howa diso, bo holo mi hee mapoo seesee peegeeyaga.

¹¹ Esemes koola omapoo esia ma dokodoo be hu mooloogoodoo toowa oso mi namo silesibiso.

¹² Esemes bo holo odoos ma kulodu debei oso Yesu mapoo see howolone egeesee takaso, “Nayo iba be mapoo palame seesee pagalai soowayo?” diso.

¹³ Esemes Yesuye diba be ma kulodu gasoowadee neme, bo holo odoos ma kuloduga galaga sibilesos see be ma kulodu soowadeeso.

Eseme be bei 2,000 egeesi oso esia dokodooga abei mapoo kukulo meilesa, howomoo wediaso.

¹⁴ Eseme be bali odoo oso goo hagee ogoloso kukulo dilesa, dia mi mapoo osoloso mi pepooko abo mapoo goo egee takomo diso. Eseme odoo susuga oso to hagee duloso, diba agalame sibadeeso.

¹⁵ Odoo susuga oso Yesu mapoo sibilesa mooloogoodoso. Esino odoo bo holo pala see tekepo polososa, goo tekepo gooleme dugo tekepo kalosa, Yesubola badoboome ogolosa diya ebiaso.

¹⁶ Eseme be bali odoo diayo goo odoo mapoo peledaba sabola be mapoo peledaba sabola ogolosa odoo susuga mapoo takaso.

¹⁷ Eseme odoo mooloogoodoo susuga oso to hagee dulosa, Yesu mapoo see howa see howa diso, “No ibada mi hamaga peegoo di,” diso.

¹⁸ Yesu dilame du mapoo tooboome, odoo bo holo pala Yesuye tekepo moodoo oso Yesu mapoo egeesee howasa, “A nobola dilei goomogo.”

¹⁹ Esino Yesuye yimapoo egeesee takaso, “Haye, no mosopoo wedi dilesa, Godeeye no sooloo dolone namapoo goo toowa moodoo goo ee nemisi dimapoo oposisi,” diso.

²⁰ Eseme odoo yo see abaga wedi dino Dekapolisi mi mapoo mosobia 10 mapoo takomo diso. Odoo susuga oso to yayo taka ee dulosa diya howoogadooso.

Yesu mapoo tei teme nei yayo odoo paiye moodoo

(Mat 9:18-26; Luka 8:40-56)

21 Yesu o hamamee dili odoosabolo abei hodiokoo dalo sibume, abei palaga mapoo odoosusuga oso yimapoo mooloogoodooso.

22 Mi omapoo Yu odoowo howo gisili mosogibadeli odoos, o hu Yailas, yayo Yesu ogoloso o homo beiyopoo gawuaso.

23 Osoloso yayo see Yesu mapoo howolone egeesee takaso, “Mo sobo holo paiyemoodoolame, yo talai koola taba. Esiga needeeso yo sigilame sibe, yo paiye wediloso, see gie badalame.”

24 Esemes Yesu yibolo dime, odoos mooloogoodoo susuga oso hamamee yo pupugamo diso.

25 Osoloso mooloogoodoo ee ma kulodu sobo aso woolooma oso sawo dimeli ososee dugo 12 poogooso.

26 Sobo yo melesenee neli odoos bei mapoo diayopidilame dugo susuga dimeliso. Esino diayo yimapoo dala toowa tenemeleeso. Osoloso yayo dimapoo melesenee talame, melesenee eyonei magolone o molee susuga hosudooso. Esino yosawo dimeli koodobilega see toowa poloso, sawo osee dimeliso.

27 Esino sobo yo daga Yesuye odoos tekepomoodoomo sili goo ee duloso, yayo odoos mooloogoodoo ee ma kuloduga Yesu yima hamameesibilesos o dugo sage yayo ka mapoo sigeso.

28 Sobo yayo goolee Yesuwo dugo sigoga yotekepo palai gooleeso.

29 Yayo Yesuwo dugo sigime sawo dimeli sagakoodobiaso. Esemes yo eyo egeesee gooleeso, “Sawo dimeli tekepo pa,” dee gooleeso.

³⁰ Esemé Yesu eyo gooleeno, odoó weidilame moodeli kitulugu yimaga peegoo di neme, yo odoó mooloogoodoo mapoo hodio bidi toboloso egeesee takaso, “Odoó agayo mo dugo sigoba?” diso.

³¹ Esemé o hamamee dili odoó oso yimapoo egeesee takaso, “Odoó susuga oso nobolo hodobo dulone, no ka sigo domo du. Esiga nayo kasalame, ‘Odoó agayo mo dugo sigoba’ doloso ka takala? Bei, odoó susuga oso nama sigoso,” diso.

³² Esino Yesuye odoó mooloogoodoo kulodu osee esia meleeso, yo odoó agayo sigebeleeso.

³³ Esemé sobo Yesuwo dugo sige oso eyono moodoo gooleebuguloso obulone, kikiliga sabolo sibilesó o homo beiyopoo gasuwoloso badebeiso, osoloso eyo goo moodoo Yesu mapoo takaso.

³⁴ Esemé Yesuye nei yimapoo egeesee takaso, “Mo holo, nayo amapoo tei too maga no olo tekepo paso. Esiga nó mesie sabolo di. No olo tekepo paso,” diso.

³⁵ Osoloso Yesu to osee takomolome, odoó aboso Yailaseeyo moso abaga sibilesó Yailas mapoo egeesee takaso, “Nee sobo holo olo ta moloso. Esiga nayo eligili odoó hamapoo wulo goo mauwe na ido sibe,” diso.

³⁶ Esino Yesuye goo hagee duloso Yailas mapoo egeesee takaso, “No haga na ebi, wulo amapoo tei te.”

³⁷ Osoloso Yesuye egeesee takaso, “Odoó susuga, niba debee,” doloso hedebe Pita, Yemes, Yonee, osoloso Yailas esee Yesubolo diso.

³⁸ Diba abaga dino Yailas eyo moso mapoo peledoboloso egeino, odoo susuga oso to boowa sabolo pupusiga molome egeiso.

³⁹ Yesuye moso kulodu gadilesa odoo susuga mapoo egeese takaso, “Niba kaseega to boowa sabolo ka pupusiga malala? Sobo holo hagee koo tamoloso. Esino yo wulo tia moloso,” diso.

⁴⁰ Esem e odoo susuga oso to Yesuye taka ee duloso yiligaso.

Esem Yesuye odoo susuga mapoo egeese takaso, “Niba moso kuloduga peegoo galagadi,” diso. Osoloso Yesu yo sobo holo oso tia melee debi mapoo dulone, hedebe oma dio o wee dio, osoloso o hamamee dili odoo sabolo kulodu gadiso.

⁴¹ Yesuye sobo holo ta o dee mapoo toloso yimapoo egeese takaso, “Talita koom!” (To eyo bei sobo holo, no tebee.)

⁴² Esem sobo holo yo epedee omapoo saga toboloso siliso (yo dugo 12). Esem oma dio o wee dio, osoloso Yesu o hamamee dili odoo sabolo diya howoogadooso.

⁴³ Yesuye dimapoo to kitulugu sabolo egeese takaso, “Ayo sobo holo hagee wedilame moodoo goo ee, niyo odoo hee mapoo na takee,” diso. Osoloso oma dio o wee dio mapoo Yesuye egeese takaso, “Sobo holo mapoo nei tenee,” diso.

6

*Nasalet odoo oso Yesu gowe
(Mat 13:53-58; Luka 4:16-30)*

¹ Yesu o hamamee dili odoo sabolo mi toowa omaga see o midee Nasalet mapoo diso.

² Osoloso Yu odoowo hasali biame hee mapoo howo gisili moso mapoo peleso, Godeeyo to odoowoo mapoo eligilame bei mooloogooso.

Eseme odoowoo susuga oso yayo eligi duloso diya howoogadolone, egeesee takaso, “Odoowoo hagoso goo susuga hagee kasee gooleedoowo? Yo goo goolee medee tekepo. Yayo goo toowa opusomoo di moodeli kitulugu kapoo toowo?”

³ Yo wulo moso tegeli odoowoo, osoloso Meliyo owolo. Osoloso yo Yemes, Yosep, Yudas, osoloso Saimon egee bia dia emei. Osoloso obooba dio onosee ibolo hodobo hamapoo doso,” diso. Esiga diayoo egeesee goolone, Yesuye eligi goo ee talai goweso.

⁴ Eseme Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Odoowoo susuga oso Godee maga to toloso kokodo takomoo sili odoowoo eyo to duloso mesiliso. Esino o mosobia sabolo, osoloso o soosoo sabolo, osoloso o moso kulodu debeli odoowoo oso o to mapoo duloso koo mesili,” diso.

⁵ Esiga bei diayoo Yesu mapoo gowoolone tei too mauwe poogoloso debee ogoloso, yayo o mi omapoo goo toowa opusomoo di moodele poogoo. Esino odoowoo paigiga abo o deeso sigime weido diso.

⁶ Yesu diayoo yimapoo tei too mauwe poogoo ogoloso diya hoowaso. Eseme Yesu Nasalet mi omaga see poogoloso dileso mi pepooko abo mapoo Godeeyo to eligimo siliso.

*Yesuye o hamamee dili odoowoo 12 diye di
(Mat 10:5-15; Luka 9:1-6)*

⁷ Yesuye o hamamee dili odoo 12 gilimadoloso dieso nediliyo puloso bakadio tooboo, bakadio tooboo doloso mi opusomo opusomo di mapoo diye diso. Yayo diba diye dolone dimapoo kitulugu teneeso, diayo bo holo paladee ee peegoo hasisilame.

⁸ Osoloso Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niyo dulone bi abo na todi. Esino niba wulo susu toloso diyadee. Osoloso nei sabolo, o sabolo, osoloso molee sabolo toloso na diyadee.

⁹ Esino homo mapoo kali bi sabolo osoloso dugo niso ka hedebe egee mouloso dulone, dugo kali bi abo na te.”

¹⁰ Osoloso Yesuye see dimapoo egeesee takaso, “Niyo mi omapoo dilesa peledobooga, biame omapoo mosobia oso goomogolone moso teneega, moso hedebe omapoo dooso mi hee mapoo dulone ka poogoo di.

¹¹ Osoloso niba mi hee mapoo duga, edebeeyo niba idilega poogoloso nibada to mapoo mesilega poogooga, mi egee poogoloso dulone, megegu nibada homo mapoo mologa omapoo te, Godeeye komonolone dimapoo dia goo tokenee eyo nei tenelai goo ee gooleedalame,” diso.

¹² Esemé Yesu o hamamee dili odoo diayo dilesa, odoo susuga mapoo Godeeyo to takomo sile sibilone egeesee takaso, “Nibada goo goolee su wuduloso goo tokenee maga miligi pie,” diso.

¹³ Osoloso bo holo odoo ma kulodu paladee diayo peegoo hasiso bugu dolone debeiso. Osoloso

odoo paigiga sabolo diayo olipi iso dibada wiligi mapoo soome paigiga weido diso.

Yonee Odoo Howo Oluguli oso ta

¹⁴ Mi susuga mapoo odoo susuga oso Yesuwo goo takomo dime, wiligi odoo taba Helodeeye dulooso gooleedooso. Odoo aboso egeesee takaso, “Yo Yonee Odoo Howo Oluguli ta maga see hogabia, esiga kitulugu goo toowa hagee yima kuloduga tou ka to,” diso.

¹⁵ Esino odoo aboso egeesee takaso, “Yo Ilaya.”

Osoloso odoo aboso egeesee takaso, “Yo Godee maga to toloso kokodo takomo sili odoo hee daga badebei egeesi masi bado,” diso.

¹⁶ Esino Helodeeye goo hagee dulooso yayo egeesee takaso, “Yonee Odoo Howo Oluguli, o wiligi kobugume ta odoo, yo see ta maga hogabia doo,” diso.

(Yonee telega badolone, daga goo peledaba hagosu.)

¹⁷⁻²⁰ Biame heeso Helodeeye omolo Pilipiyo osobo Helodiyes peedee huso. Esem Yoneeye goo hagee ogoloso Helodee mapoo diya takolone egeesee takaso, “Nayo nomolowo osobo peedee hulei tekeponee,” diso. Esem Helodiyeseeye komonolone, Helodee mapoo dileso egeesee takaso, “Nayo Yonee neliga moso ma kulodu magee,” diso. Esem yayo Yonee neliga moso ma kulodu magalame, o ha teli odoo diye dee takeme, diayo dileso yo neliga moso mapoo magooso. Esino Helodiyes Yonee mapoo hegilone,

yayo yo wooloomalame gooleeso. Esino yayo yo woolomele, bei Helodeeye Yonee woolomai ebiaso. Yo gooleedooso, Godeeyo howo woola Yonee goo tokenee mauwe, osoloso yo odoos medee tekepo. Esiga yayo Yonee medee bameleeso. Yayo Yoneeyo to duloso goo diya tiadiliso, esino o to mapoo dulei goomogolone, o sooloo ma kulodu goomegeliso.

²¹ Esino hamamee Yonee wooloomalame biame tekeposo Helodiyees mapoo simiso. Helodee soomagoo biame mapoo wo toowa nalame, gamalee wiligi odoos tebisa sabolo, osoloso o ha teli wiligi odoos tebisa sabolo, osoloso Gelili mi toowa ma kulodu wiligi odoos tebisaloso debei odoos sabolo Helodeeye gilimadoloso mooloogoodooso.

²² Diba wo nolone doboome, Helodiyeseeyo sobo holo oso diayo wo nolone debei moso ma kulodu gasibileso, dimapoo goomoga tenelone habaso. Esem Helodeeye sobo yimapoo egeesee takaso, “Nayo goomoga goo amapoo takee, ayo bi egee namapoo tenelaiya,” diso.

²³ Osoloso see Helodeeye tei yilone egeesee takaso, “Nayo goomoga goo amapoo takooga, ayo namapoo tenelaiso. Osoloso mi ayo hagee bamolo su sabolo nayo talai goomogoga, ayo namapoo tenelaiso.”

²⁴ Esem sobo yayo owee Helodiyees mapoo dileso, yayo goomoga goo ee dulame diso.

Esem sobo owee Helodiyeseeye nei egeesee takaso, “Nayo goomoga Yonee Odoos Howo Oluguli eyo wiligi goomogo dee takee.”

²⁵ Esemе yayo oweeyo to duloso, saga wedi dileso Helodee mapoo egeese takaso, “Epedee hamapoo Yonee Odoо Howo Oluguli eyo wiligi koodoloso tolo mapoo magoloso tosiбoga ee talai, a goomogo,” diso.

²⁶ Helodeeye to hagee duloso yo diya gooheleso. Esino yo odoо susuga eyo howo woola mapoo eyo tei magoo ee gababilei ebiaso. Esiga yayo sobo o to mapoo gowele.

²⁷⁻²⁸ Osoloso Helodeeye o ha teli odoо hee neliga moso gibali oso Yoneeyo wiligi koodolame diye diso. Esemе yayo neliga moso mapoo dileso Yoneeyo wiligi koodoloso, odoо susuga oso agalame tolo mapoo magoloso, odoо howo woola tosiбilesо sobo holo mapoo teneeso. Esemе sobo yayo tolosо owee mapoo teneeso.

²⁹ Yonee o hamamee dili odoо oso goo hagee duloso, diayo siбilesо o kou todilesо wulu odoо toga tooseli omapoo kulodu magooso.

Yesuye sobo sabolo, holaiso sabolo, osoloso gisowe 5,000 mapoo nei pi

(Mat 14:13-21; Luka 9:10-17; Yon 6:1-14)

³⁰ Yesuye diye di odoо 12 diba see wedige siбilesо, goo diayo moodoo sabolo osoloso goo diayo eligi susuga ee Yesu mapoo oposususo.

³¹ Odoо susuga Yesuye badebei omapoo dile see sibo di oso, Yesu o hamamee dili odoо sabolo nei nalai biame tekepo egele. Esemе Yesuye o hamamee dili odoо mapoo egeese takaso, “Iba ibusomo odoо mauwe poogoo mi mapoo dileso hasalame dimo,” diso.

³²⁻³³ Esemé Yesu o hamamee dili odoó sabolo du ma kulodu bulumaloso, abei hodiokoo odoó koola mauwe mi mapoo dalo soowoolame moumeleeno, odoó abei palaga debei oso ogoloso gooleedooso. Esemé odoó susuga oso mi opusomo opusomo di maga Yesuye di mi mapoo malalo mili hoguga diyadeeso. Diba malalo dileso balaga meleeno, Yesu o hamamee dili odoó sabolo du maga sibilesó gimagooso.

³⁴ Osoloso Yesu du maga mi mapoo pubalogooso, odoó susuga oso mooloogoodoloso debei ogoloso, yayo diba diya sooloo dalaso, bei sipi be hu masi bali odoó mauwe poogoloso doboome. Esemé yayo goo susuga dimapoo eligiso.

³⁵ Osoko olo todobume, Yesu o hamamee dili odoó oso yimapoo sibilesó egeesee takaso, “Osoko olo todobuo. Osoloso mi iyo hagee do mapoo odoó mauwe. Esiga mi hamapoo nei mauwe.

³⁶ Esiga nayo odoó susuga egee do diyadee dee, diayo mosobia koola kee do mapoo dileso nei dieso nalai ee moleeso talame,” diso.

³⁷ Esino Yesuye o hamamee dili odoó mapoo nei egeesee takaso, “Diayo nei nalai niso toloso dimapoo tenee,” diso.

Esemé diayo Yesu mapoo egeesee takaso, “Iyo nei toloso dimapoo teneega, molee ko* 200 oso teli, esino iba molee mauwe.”

³⁸ Esemé Yesuye dimapoo egeesee woosaso, “Diba wo kasolo molosomo? Niyo agalame di.”

6:34: Num 27:17; Mat 9:36 **6:35:** Maka 8:1-9 * **6:37: molee ko** hagee denaliyus deli ee, biame hedebe mapoo tou too eyo nei hedebe hageesee teliso.

Eseme diayo dileso ogoloso, diayo yimapoo egeesee takaso, “Wo si dee tiadoo sabolo osoloso di bakadio moloso,” diso.

³⁹ Eseme Yesuye o hamamee dili odoo mapoo egeesee takaso, “Odoosusuga mapoo egeesee takee, ‘Niba mi mapoo pepooko mooloogoodoloso buluma mooloogoodoloso buluma,’ dee takee,” diso.

⁴⁰ Eseme diayo dimapoo takeme, diba mooloogoodoo opusomo opusomo doloso mooloogoodoo hee mapoo odoo 100, osoloso mooloogoodoo hee mapoo odoo 50 doloso bulumaso.

⁴¹ Eseme Yesuye wo si dee tiadoo sabolo di bakadio sabolo toloso, Kei mi ma dokodoo bolone, Godee mapoo goomoga to takaso. Osoloso yayo wo popeiloso di sabolo agisaloso o hamamee dili odoo mapoo piso, diayo odoo susuga mapoo pilame. Eseme diayo wo si popei sabolo di hwei sabolo odoo susuga mapoo piso.

⁴² Eseme odoo susuga oso nei teiba nega diya edigaso.

⁴³ Osoloso diayo nei naloso abo poogoo ee, Yesu o hamamee dili odoo oso misigamo dileso bou tegei 12 egeesi metamagisaso.

⁴⁴ Osoloso sobo sabolo holaiso sabolo nei neso. Esino mooloogoodoo ee ma kulodu gisowe hesiga 5,000 oso nei ka ne.

Yesuye howo dokodooga di

(Mat 14:22-33; Yon 6:15-21)

⁴⁵ Diba nei nalaga koodobuloso, Yesuye o hamamee dili odoo malalo du maga Betesaida mi mapoo diye doloso, diba abei damolome, Yesuye odoo susuga dibada mi mapoo diye diso.

⁴⁶ Osoloso Yesuye odoo susuga diye doloso, yo obusomo Godee mapoo takalame mubi dokodoo palaso.

⁴⁷ Gesi domo o hamamee dili odoo dibada du maga abei domo damolome, Yesu yo obusomo mubi dokodoo badebeiso.

⁴⁸ Yesu mubi dokodoo badolone egeino, poo sabolo howo ki sabolo simi oso, o hamamee dili odoo dia du mapoo woome, diba kwasu sabolo du sulugamo diyadaga molome egeiso. Osoloso gesikolo kudi olo tadageme, yo howo dokodooga diba daga dilame dimeleeso.

⁴⁹ Esino o hamamee dili odoo diayo Yesu howo dokodooga dimelee ogoloso, diayo goolee boso siba bele dolone diya googaso. ⁵⁰ Yesu o hamamee dili odoo oso yo ogoloso obugume, yayo dimapoo egeese takaso, “Niba howaleege. Haga na ebi. Ayo siba.”

⁵¹ Osoloso Yesu yo du ma kulodu daboogoome, howo ki sabolo poo sabolo saga koodobiaso. Esememe Yesu o hamamee dili odoo oso goo hagee ogoloso diya howoogadooso.

⁵² Diba Yesuwo kitulugu gooleedoo diepi, diba howoogele pegeliyo. Esino diba howoogadooso, bei dia goo goolee oso gooleedalai tebilega.

⁵³ Osoloso diba abei daloso abei hodiokoo Gene-salet mi mapoo dibada du oluguso.

⁵⁴ Diba du oluguloso mubiyodoo dalaga poo-goome, odoo omapoo tebisa melee oso yo kibiya hoodo egeiso.

⁵⁵ Odoo susuga mi opusomo opusomo di mapoo hoguga dileso, odoo paigiga dibada kida mapoo tiedigaloso Yesu mapoo emigado sibadeeso.

⁵⁶ Yesu mi opusomo opusomo di mapoo silime, edebeeyo odoo paigiga kida mapoo tieduloso, bi teli go mapoo emigado sibilesa magooso. Esemee odoo paigiga oso Yesu mapoo howolone egeesee takaso, “Iyo wulo nee dugo su mapoo sigilei soowayo?” diso. Osoloso odoo paigiga oso Yesuwo dugo su mapoo sigime, odoo egee bia wegigadooso.

7

*Godeeye tei eligi goo sabolo edebeeyo tei eligi
goo sabolo
(Mat 15:1-9)*

¹ Biame hedebeso Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo abo oso Yelusalem mi maga sibilesa Yesu mapoo mooloogoodooso.

² Osoloso diayo egeino, Yesu o hamamee dili odoo abo oso Yu odoowo tei dedelega poogoloso nei nalame, dibada dee howo koo hapagali.

³ (Esino Yu odoo sabolo Pelisi odoo sabolo dibada adaga dia tei eligi goo ee dodolone, daga nei nalame dee howo hapagaliso.)

⁴ Diba bi teli go mapoo bi tolosa nala poogolone, daga dibada dee medee howo hapagaloso ka nali. Osoloso dibada adaga dia tei eligi goo ee dodolone, dibada kapu sabolo sesepeni sabolo osoloso disa sabolo howo hapagaliso.)

⁵ Esemé Pelisi odoo sabolo osoloso tei eligili odoo oso Yesu mapoo egeesee woosaso, “Bei kasalame nee hamamee dili odoo oso ibada adaga dia tei eligi goo ee dedelega ka pagala? Diba dee howo hapegelega nei naliso,” diso.

⁶ Esemé Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Niba goo bakadio gweli odoo. Godee maga to toloso kokodo takomo sili odoo hee Aisayaye nibada goo maga tei goo takaso. Bei, yayo goo Godeeye taka egeesee hoguguso,

‘Odoo hagee bia oso dia magaso wulo game-nee amapoo goomogolone mo hu dokodoo poudiliso. Esino dibada sooloo ma kulodu tei amapoo mesili goo ee mauwe.

⁷ Diayo amapoo goomogolone mo hu dokodoo poudili goo eyo bei mauwe. Bei, diayo tei edebeeyo eligi goo ee ayo eligi masi see diayo odoo mapoo eligimo silesibiliso,’ diso.

⁸ Niba Godeeyo tei eligi goo ee poogoloso, see nibada adaga dia tei eligi goo ee deedeeso.”

⁹ Yesuye dimapoo see tobu egeesee takaso, “Niyo tei Godeeye eligi goo ee peegoo magoona, nibada adaga dia tei eligi goo ee talame.

¹⁰ Esiga daga hoogoo Moseseeye tei goo Godee maga simi nimapoo tenee hagoso,

‘Nama dio noowee dio oso to taka dulooso dimapoo mesie. Esino odoo agayo ama dio owee dio mapoo to tokenee takooga, yo wooloomalaiso.’

¹¹ Esino niyo egeesee takeliso, ‘Soowa, ede-beeyo ama dio owee dio mapoo takoo, “Emegei, niba ayo pidileime, bei molee amapoo egee molo Godee mapoo tenelame siga. Molee egee ibada toso hedi koloban.” ’

¹² Niyo odoo owee dio ama dio ee pidilei tei magooso.

¹³ Niyo tei magoo ee dodolone Godeeyo tei magoo peegoo magolone ka doso. Osoloso niba goo abo susuga egeesi masi tomo silesiboso.”

Odoo sooloo ma kulodu Godeeyo howo woola tokenee peli goo

(Mat 15:10-20)

¹⁴ Esemé Yesuye odoo mooloogoodoo see gilimadoloso, dimapoo egeesee takaso, “Odoo susuga niba, mo to hagee duloso medee gooleede.

¹⁵ Esiga edebeeyo nei nali oso o sooloo ma kulodu Godeeyo howo woola tokenee koo peli. Esino odoo o sooloo ma kulodu goo gooleemeleso, to tokenee taka sabolo, osoloso yayo goo tokenee tomo sili oso, o sooloo ma kulodu Godeeyo howo woola tokenee peliso. [

¹⁶ Niba dulubolo, ayo hagee takoo niyo medee hoodo dui,” diso.]*

¹⁷ Esemé Yesuye odoo mooloogoodoo poogoo dileso, moso kulodu gadime, o hamamee dili odoo oso dileso yimapoo egeesee takaso, “Nayo wudu taka goo eyo bei imapoo medee takee,” diso.

¹⁸⁻¹⁹ Esemé Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba goo eyo bei medee koo gooleedolo? Esiga

7:15: Diye 10:14-15 * **7:16:** To hagee odoo abo oso taka Makaye hogugu dee takeliso, esino odoo bei oso taka Makaye hogugule dee takeliso.

nei niyo toloso nali oso nibada sooloo ma kulodu Godeeyo howo woola tokenee koo peli. Bei, nei egee sooloo ma kulodu koo gameli. Esino nayo nalo sooloogoloso see nee gemedei maga peegoo gadiliso.” (Yesuye goo hagee takolone, yayo to kitulugu sabolo takaso, nei nali bi susuga nalai tekepo, diso.)

²⁰ Esino Yesuye see egeesee takaso, “Odo o sooloo ma kulodu goo gooleemeleso, to taka sabolo, osoloso yayo goo tokenee tomo sili oso, o sooloo ma kulodu Godeeyo howo woola tokenee peliso.

²¹ Esino o sooloo ma kuloduga goo tokenee susuga hagosoo woola peledebeliso: tokenee gweli goo, osoloso sobo obuo sabolo giso kadiga sabolo goo heli teli goo, osoloso adaba bi heli teli goo, osoloso odoo wooloomali goo, osoloso adaba kooka sobo sabolo kooka giso sabolo goo heli teli goo,

²² bi bei doloso badalai gweli goo, osoloso tokenee teli goo, osoloso emegei dimapoo gamenee takeli goo, osoloso odoo susuga eyo howo woola ebili goo talai, osoloso emegei dimapoo kweli goo, osoloso emegei dia goo maga to tokenee takeli goo, osoloso suwa peli goo, osoloso goo tekepo goolee me sili goo.

²³ Esiga goo tokenee susuga egee talame odoo o sooloo ma kulodu gooleemeleso toga, o sooloo ma kulodu Godeeyo howo woola tokenee peliso.”

*Yu sobonee oso tei too
(Mat 15:21-28)*

²⁴ Yesu o hamamee dili odoo sabolo mi egee poogoloso, see Taya mi toowa koola mapoo

diyadeeso. Osoloso yo dileso, odoosusuga oso yayo simi ogoloso gooleedeeyaga, moso hee mapoo kulodu gapeleso mada badebeiso. Esino odoosusuga oso yayo simi goo ee duloso, odoosaboo mapoo saga takomo dime, diba gooleedooso.

²⁵⁻²⁶ Esemeyu sobonee hedebe Ponesiya Siliya mi mapoo badeli oso Yesuwo goo ee duloso, yayo badebei mi omapoo simiso. Yayo sibilesu Yesuwo homo beiyopoo gauwuloso badolone egeesee hoowaso, “Mo sobo holo yima kulodu bo holo peleso badoso. Esiga nayo sibilesu o kulodu bo holo egee bado peegoo habigilame sibe,” diso.

²⁷ (Yuo odoososo Yu odoonee mapoo so, dee takeliso. Osoloso Yu odoososo ee takolone odoosoholaiso, deliso. Esemesobo yayo goo egee moodolaitutulugu teiba doloso yimapoo tei too mala beleso agalame) Yesuye sobo mapoo egeesee takaso, “Holaisodia nei tolososo mapoo tenelai tekeponee. Esinodaga holaiso dimapoo nei tenelai tekepo,” diso.

²⁸ Esemesobo hagoso Yesu mapoo nei egeesee takaso, “O. Lodee, nayo tei takoo. Esinoso mosohemidu silesibulone, holaisosonei nolone kokou miyomoo mou ee nalagamo silesibiliso,” diso.

²⁹ Esemesoboyesuyesobomapoo egeesee takaso, “Nayo amapoo to nei tekepo takaso. Esiganomosopoo dilesowowolo soboholo mapoo ege, yotekepo badoso. Boholo epedee o beliye ma kulodu mauwe,” diso.

³⁰ Esemeyoo mosopoo dileso, o soboholegeino boholo o kulodupalamauwe poogoloso, tekepo polosodebi mapoo wulo tia molome egeiso.

Yesuye odoo dulu taba ibaya tekepo moodoo

³¹ Yesu o hamamee dili odoo sabolo Taya mi poogoloso Saidon mi mapoo peledabaso. Osoloso diba see abaga dino Dekapolisi mosobia mapoo peledoboloso, Gelili abei mapoo mouso.

³² Osoloso odoo aboso odoo dulu taba ibaya Yesu mapoo ido sibilesa howaso, yayo o deeso sigiloso tekepo palame.

³³ Yesuye odoo dulu taba ibaya odoo mooloo-goodoo omaga peegoo ido dilesa, Yesuwo dee woluguso dulu taba ibaya eyo dulu ou mapoo tuluguloso, makawo o dee mapoo paga magoloso, odoo dulu taba ibaya eyo i mapoo sigeso.

³⁴ Osoloso Yesuye Kei mi ma dokodoo bolone sooloo toowa polomeleso homodobuloso yimapoo o toso egeesee takaso, “Epata!” (to eyo bei ee yiliga magee).

³⁵ Esem epedee omapoo dulu taba ibaya eyo dulu tekepo poloso to taka o duluso medee duso, osoloso o iso to medee kalame bei moolooogooso.

³⁶ Osoloso Yesuye odoo susuga mapoo takolone, goo yayo moodoo ee na oposisi doloso, dimapoo to kitulugu sabolo takeliso. Esino yayo takolone diayo odoo abo mapoo na oposisi dee taka poogoloso, see odoo abo mapoo oposisiliso.

³⁷ Esem odoo susuga oso Yesuye goo moodoo duloso diya howoogadooso. Osoloso diayo see egeesee takaso, “Yesu goo susuga tomo sili medee tekepo. Iyo goolee edebeeyo odoo dulu tabaga ibaya tekepo koo moodoogamo silabelee dee.

Esino yayo odoo dulu tabaga osoloso to koo kala-gali yayo tekepo moodoogamo siliso.”

8

Yesuye odoo 4,000 mapoo nei pi

(Mat 15:32-39)

¹⁻² Biame heeso Yesuye goo eligi ee dulame see yimapoo odoo susuga mooloogoodoloso debeiso. Esino nei mauwe poogoome, Yesuye o hamamee dili odoo gilimadoloso dimapoo egeesee takaso, “Ayo odoo susuga hagee diya sooloo dolo, bei diba abolo dobolone biame bakadio hedebe di poogooga. Esiga diayo nei nalai mauwe.

³ Osoloso ayo diba nei tenelega, dibada mosopoo diyadee dee takooga, diba eli domopoo houdaso kitulugu me poogoloso howamadagalaiso, bei odoo abo dibada mi koola hapoonee,” diso.

⁴ Esemé Yesu mapoo o hamamee dili odoo oso egeesee woosaso, “Nei mauwe, osoloso moso mauwe miwe poogoo mi hamapoo, iyo nei kamapoo toloso odoo susuga hamapoo ka tenelaiyo?” diso.

⁵ Esemé Yesuye o hamamee dili odoo mapoo egeesee woosaso, “Nimapoo wo si kasolo molo-somo?” dee takaso.

Esemé diayo nei egeesee takaso, “Imapoo wo si 7 moloso,” diso.

⁶ Esemé Yesuye odoo susuga mi mapoo bulume diso. Osoloso yayo wo si 7 toloso Godee mapoo goomoga to takaso. Osoloso wo si popeiloso odoo susuga mapoo pilame, o hamamee dili odoo

mapoo piso. Esemе diayo odoо mooloogoodoo susuga mapoo piso.

⁷ Osoloso odoо mooloogoodoo ma kulodu di pepooko abo molo egeiso. Esemе Yesuye di toloso Godee mapoo goomoga to takoloso, o hamamee dili odoо mapoo teneme, diayo toloso odoо mooloogoodoo mapoo piso.

⁸ Esemе odoо susuga nei ne oso diya edigime, diayo nei naloso abo poogoo ee, Yesu o hamamee dili odoо oso misigaloso, bou tegei ma kulodu soo bou 7 egeesi metamagisaso.

⁹ Esiga biame omapoo odoо 4,000 oso nei egee neso. Osoloso diba nei naloso, hamamee Yesuye dibada mi mapoo diyadee, diso.

¹⁰ Osoloso diba diye doloso, Yesu o hamamee dili odoо sabolo abei mapoo meilesa du ma kulodu bulumaloso, Dalmanuta mi mapoo dalo soowaso.

*Pelisi odoо oso goo toowa opusomo di ee agalame goomoga
(Mat 16:1-4)*

¹¹ Diba Dalmanuta mi mapoo soowooleso peledoboome, Pelisi odoо oso Yesu mapoo toso agadilame sibadeeso. Bei, diba goomogaso, Yesuye kitulugu egee tomolo tei Godee maga simibeleso kukuloso agalame. Egeesee meleso, diayo Yesu mapoo goo toowa opusomo di moodee doloso takaso.

¹² Esemе Yesuye goo hagee duloso, yo diba gooheleme sooloo toowa polomeleso homodobuloso dimapoo egeesee takaso, “Bei kasi maga

epedee biame hamapoo odoo susuga hagee do oso goo toowa opusomo di moodoo ee agalame ka woosaliyo? Esiga ayo nimapoo tei goo taka, ayo goo toowa opusomo di odoo epedee biame hamapoo hagee do omapoo niyo agalame see moodoolaime,” diso.

¹³ Osoloso Yesuye goo hagee takemelee koodobuloso, see o hamamee dili odoo gilimadoloso du mapoo meilesa, abei hodiokoo dalo soowaso.

*Yesuye wo habili maga wudu taka
(Mat 16:5-12)*

¹⁴ Diba abei hodiokoo dalo soowoolone wo talai boobado bugunabu. Esino du ma kulodu wo si hedebe molome egeiso.

¹⁵ Esemé Yesuye dimapoo kokodo takalame, wudu takolone egeesee takaso, “Niba obeeyamo! Bei, Pelisi odoo sabolo osoloso Helodee dibada goo ee wo habili masi moloso. Osoloso wo giedege sabolo wo habia sabolo hamaga, wo giedege habia oso tokenee palaiso,” diso.

¹⁶ Esemé diayo Yesuye taka duloso diesono to moulone egeesee takaso, “Iyo wo telega boobada poogoo simiga Yesuye iba ogoloso egeesee ka takoo,” diso.

¹⁷ Esino diayo to moulone debei ee Yesuye ogoloso dimapoo egeesee takaso, “Bei kasi maga niyo wo telega boobada poogoo simi maga goo diya koudulone ka dabala? Esiga niba ayo kitulugu goo ee gooleedelega osee doso. Nibada sooloo ma kulodu goo ayo eligi ee

gooleedoloso, nibada sooloo ma kulodu magalai diya kalawado?

¹⁸⁻¹⁹ Niba howo mauwega, egele ka pagala? Niba dulu mauwega, dule ka pagala? Niba ayo wo si dee tiadoo giso 5,000 mapoo pi goo ee boobadoolo? Diayo nei naloso, wo abo poo-goome, niyo misigamo di bou tegei kasolo meta-magisayo?" diso.

Eseme diayo nei egeesee takaso, "Bou tegei 12."

²⁰ Eseme Yesuye see egeesee takaso, "Ayo odoo 4,000 mapoo wo si 7 populoso pi, wo abo poo-goome, niyo misigamo di bou tegei kasolo meta-magisayo?" diso.

Eseme diayo nei egeesee takaso, "Bou tegei 7."

²¹ Eseme Yesuye egeesee takaso, "Ayo odoo susuga mapoo wo pi goo ee niyo egeiso. Esino bei kasi maga Pelisi odoo sabolo Helodee dibada goo wo habili masi maga ayo hagee takoo niyo gooleedelega osee ka dabala?"

Yesuye Betesaida mi omapoo odoo howo bakadio si tekepo moodoo

²² Osoloso diba Betesaida mi omapoo peledoboloso, odoo abo oso odoo howo bakadio si Yesu mapoo ido sibadeeso. Osoloso diayo Yesu mapoo howoolone egeesee takaso, "Odo hagee nee deeso sigoloso yo tekepo pe," diso.

²³ Eseme Yesuye o hamamee dili odoo sabolo dulone, yayo odoo howo bakadio si eyo dee mapoo tolososomobia omaga yo peegoo ido diso. Osoloso Yesuye o howo mapoo makawo paganuloso, yayo odoo egeeyo howo mapoo sigoloso,

Yesuye yimapoo egeesee woosaso, “No epedee bi susuga ogolo?”

²⁴ Esemе odoo yayo peegoo ogogolone egeesee takaso, “O, olo ogoso. Esino odoo silesibono medee koo ogo. Diba homo masi silesibo,” diso.

²⁵ Esemе Yesuye o deeso see odoo howo bakadio si eyo howo mapoo sigeme, olo epedee omapoo o howo tekepo poloso bi ogogolone egeesee takaso, “Bi susuga medee ogo,” diso.

²⁶ Yesu odoo howo bakadio si tekepo moodooloso, Yesuye yo tekepo moodoo odoo abo mapoo takelega pagalame, yo mosopoo diye dolone yimapoo takaso, “No duga mosobia kuloduga na di,” diso.

Pitaye Yesuwo goo yilige bugu
(*Mat 16:13-20; Luka 9:18-21*)

²⁷ Yesu o hamamee dili odoo sabolo abaga mosobia koola Kasaliya-Pilipai mi mapoo polone, eli domo dulone, Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo egeesee woosaso, “Edebeeyo a odoo ogu deliyo?”

²⁸ Esemе diayo Yesu mapoo nei egeesee takaso, “Odo aboso taka, no Yonee odoo howo oluguli odoo toloso hogado simi deliso. Aboso taka, no Ilaya deliso, osoloso odoo aboso taka, no Godee maga to toloso kokodo takomo sili odoo hee daga badebei deliso.”

²⁹ Yesuye dimapoo egeesee woosaso, “Niyo a odoo ogu deliyo?”

Esemе Pitaye nei egeesee takaso, “No Keliso, Godeeye hudi magoo oso.”

³⁰ Esemé Yesúye dimapoo to kitulugu sabolo egeesee takaso, “Odoó mapoo a Keliso Godeeye hudi magoo dee na takeeye!” diso.

*Yesu eyo talai goo ee taka
(Mat 16:21-23; Luka 9:22)*

³¹ Yesúye o hamamee dili odoó eligi bei mooloogolone egeesee takaso, “Odoó Holo, a dala toowa bei talaiso, osoloso Yu odoowo wiligi odoó tebisa sabolo, tei moso wiligi odoó tebisa sabolo, tei eligili wiligi odoó tebisa sabolo oso a gowoolone pagalaiso. Osoloso edebeeyo a wooloomaloso, bi mapoo ta moloso biame bakadio hedebe di mapoo see bi maga hogadileiso.”

³² Yesúye goo hagee o hamamee dili odoó dimapoo woola yilige bugume, Pitaye yo peegoo ido díleso yimapoo egeesee takaso, “No egeesee na takee.”

³³ Esemé Yesúye o hamamee dili odoó dimapoo bidi toboloso bolone, Pita mapoo egeesee takaso, “Saiten, no amaga peegoo di! Nayo to egee takoo Godeeye taka ee koo takoo. Esino edebeeyo taka goo ee takoo.”

³⁴ Yesúye o hamamee dili odoó sabolo osoloso odoó mooloogoodoo gilimadoloso, dimapoo egeesee takaso, “Edebeeyo ayo di hamamee sibilei goomogoga, yo daga eyo goomoga goo tomo sili ee poogoloso, eyo talai sabolo dala toowa talai sabolo medee mopoodoo doloso ama hamamee ka sibe.

³⁵ Esiga edebeeyo o gie badeli eyo goodogoga, o gie badeli ee osugobalaiso. Esino edebeeyo

mo goo maga sabolo osoloso to tekepo eyo goo maga o gie badeli eyo goodegelega poogooga, yo badoboso kookaiyo gie badeli talaiso.

³⁶ Esino edebeeyo mipoo hamapoo badolone, eyo goomoga goo susuga ee tomo siloso, hedebe gie badeli goo ee telega dagaduga, yo see ogoo goo talaisomo? Mauwe.

³⁷ Bei, yayo gie badeli eyo nei talai mipoo hamapoo bi hee mauwe.

³⁸ Esiga edebeeyo Godeebolo ebilega poogoloso, goo tokenee osee tomo silesibo epedee biame hamapoo, edebeeyo abolo osoloso mo to mapoo gowooga, hamamee ayo mo Maye toowa doloso badeli goo omaga o gadeebugu sabolo, osoloso o momaiye sabolo sibilesi, nei ayo yo gowoolaiso.”

9

¹ Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Ayo nimapoo ka taka, odoo abo hamapoo hagee do, niba epedee talaime. Esino daga malalo Godeeye wiligi doloso badalai biame goo kitulugu sabolo siboga agalaiso.”

*Yesu o su opusomo di
(Mat 17:1-8; Luka 9:28-36)*

² Osoloso biame 6 olo poogoloso, hamamee Yesuye Pita, Yemes, osoloso Yonee esee mubi hoo dokodoo odoo mauwe mapoo ido paladeeso. Mubi hoo dokodoo o hamamee dili odoo oso balaga molome Yesu o su opusomo paso.

³ Esem egeino Yesu o dugo diya hohodi ka heliye omaga poni oso howo dooso. Esiga mi

hamapoo odoo heeso dugo hapooga dugo heliye egeesi molo agalaime.

⁴ Diba omapoo dobolone egeino, Moses dio Ilaya dio peledoboloso Yesubolo to kesamolome egeiso.

⁵ Pitaye Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligili odoo, iba hamapoo dabalai tekepo. Esiga iyo waseme bakadio hedebe di tegegalaiso, hee nee, hee Moseseyo, osoloso hee Ilayayo,” dee takaso.

⁶ Pitaye takalai kibiya gooleedele, diba obume.

⁷ Esem koloboso sibilesa, diba gidisooso. Osoloso kolobo ma kuloduga toso egeesee takaso, “Hagee ayo gooma mo holo oso. Esiga o to mapoo medee dui,” diso.

⁸ Esem Pita, Yonee, osoloso Yemes to taka duloso egeino, Moses dio Ilaya dio mena, esino hedebe Yesu dibolo tobudume egeiso.

⁹ Osoloso diba mubi dokodooga see kumoo moulone, Yesuye to kitulugu sabolo dimapoo egeesee takaso, “Goo niyo egei ee odoo abo mapoo na takee. Esino Odoo Holo, a ta maga see hogado pala ogoloso, niyo hamamee ka takomo silesibe,” dee takaso.

¹⁰ Esem Yesuye to taka diayo wulo kookodooso. Esino diayo Yesu ta maga see hogado pala goo eyo bei ee diesono nei woosa nei woosa demeleso.

¹¹ Osoloso diayo Yesu mapoo egeesee woosaso, “Bei kasalame tei eligili odoo oso takolone, daga malalo Ilayaye sibilesa, Keliso hamamee sibileigo, dee ka takeliyo?” diso.

¹² Esemé Yesúye nei dimapoo egeesee takaso, “Ilaya tei sibilesó goo susuga see medee mopoodoo dalaiso. Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso, ‘Odoó Holo, a dala toowa talaiso, osoloso edebeeyo a gowoolaiso.’

¹³ Esino ayo nimapoo taka, Ilaya yo olo simiso. Osoloso edebeeyo yimapoo dala teneeso, bei Godeeyo to booka maga taka ee dodolone.”

*Yesúye giso holo bo holo pala tekepo moodoo
(Mat 17:14-21)*

¹⁴ Yesu o hamamee dili odoo bakadio hedebe di sabolo mubi dokodooga meilesó egeino, Yesu o hamamee dili odoo abo oso tei eligili odoo sabolo agadiga molome egeiso. Esemé odoo susuga sibilesó mooloogoodooso.

¹⁵ Diba diesono mooloogoodoloso balaga meleeno, Yesu dimapoo simi ogoloso, diya howoogadooso. Osoloso diayo Yesu mapoo goomoga sabolo hoguga sibadeeso.

¹⁶ Esemé Yesúye dimapoo egeesee woosaso, “Niba ogoó goo maga agadiga malala?” diso.

¹⁷ Osoloso mooloogoodoo ee ma kuloduga odoo heeso egeesee takaso, “Eligili odoo, mo giso holo bo holo pala oso ibaya paga, nayo moodoolame ido simino, no hamapoo mena.

¹⁸ Esiga bo holo yimapoo pologa, yo miyomoo homodobuloso, kakawa molone o mei wulo tekeliso, osoloso maga maga makawo tiديلiso. Esino nee hamamee dili odoo dimapoo mo holo bo holo peegoo hasiso bigilame woosano, diayo bo holo peegoo hasiso bigile, bei diayo kitulugu tebilena.”

19 Esemе Yesuуе dimapoo egeesee takaso, “Niba tei too mauwe odoо. Niyo amapoo tei talame, a biame kasolo nibolo hodobo ka badalaiyo? Ayo biame sage nibolo hodobo badebeino, niyo amapoo tei telega osee dogа, a nimapoo diya gowooso. Esino giso holo egee amapoo ido sibe,” diso.

20 Esemе diayo giso holo Yesu mapoo ido simiso. Esino bo holo eyo Yesu ogoloso, giso holo yo bo holoso o kulodu degiga meleso miyomoo homodobiaso. Esemе maga mapoo makawo oudoo sabolo mi mapoo bidigamo sileeso.

21 Yesuуе holopeyo ama mapoo egeesee woosaso, “Goo hagee kopolone holope yimapoo bei ka mooloogoowo?”

Esemе holopeyo amameeye nei Yesu mapoo egeesee takaso, “Yo pepooko mapoo bei mooloogoо.

22 Biame susuga bo holoso holope wooloomalame yo dou mapoo toodoo, osoloso howomoo huso demeleeso. Esiga no kitulugu teiba mologa, nayo iba sooloo dele, osoloso iba pidi,” diso.

23 Esemе Yesuуе yimapoo egeesee takaso, “Nayo taka, ‘No kitulugu teiba daga iba pidi,’ diso. Esino edebeeyo amapoo tei toga, goo susuga haga kalawanee.”

24 Esemе holopeyo amameeye Yesu mapoo toso neligidi egeesee takaso, “Ayo namapoo tei tooso, esino nayo a pidi, mo tei too pepooko see toowa dee,” diso.

25 Esemе odoо susuga oso Yesu mapoo saga mooloogoodalame sibadee ogoloso, Yesuуе bo

holo mapoo toso neligidi egeesee takaso, “No odoo mapoo dulu taba ibaya teneli. Esiga ayo namapoo to kitulugu sabolo ka taka, no epedee holope hageeyo kuloduga peegoo gasiboga, see holope hageeyo kulodu na gadi.”

²⁶ Osoloso bo holo gwa sabolo diya degiga meleso holope miyomoo togobuloso, yo peegoo gadiso. Esem holope mi mapoo degigilega kaka-woloso meleeso. Esem odoo aboso goolee, yo olo ta, dee gooleeso.

²⁷ Esino Yesuye holopeyo dee mapoo toloso, yo tabalame pidiso. Esem holope yo tabaso.

²⁸ Osoloso Yesu o hamamee dili odoo sabolo dibusomo moso kulodu dobolone, diayo Yesu mapoo egeesee woosaso, “Iyo kaseme bo holo holopeyo kulodu pala ee peegoo habigilei kitulugu mauwe ka poogoowo?” diso.

²⁹ Esem Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Niyo daga Godee mapoo takooga, bo holo egeesi masi peegoo ka hasiso bigiya,” diso.

Yesu eyo talai goo see taka
(*Mat 17:22-23; Luka 9:44-45*)

³⁰ Yesu o hamamee dili odoo sabolo mi egee poogoloso, see Gelili mi ee ma kuloduga diso. Osoloso Yesu yo goomegele, odoo heeso yo egeyaga.

³¹ Bei, Yesuye o hamamee dili odoo eligi meleeso. Yayo dimapoo egeesee takaso, “Odo Holo, a amapoo ha teli odoo mapoo tenelame tiasalaiso. Osoloso diayo a wooloomalaiso, esino a bi mapoo ta moloso biame bakadio hedebe di mapoo gie badeli toloso hogadileiso.”

³² Esino diayo Yesuye taka goo eyo bei medee kibiya gooledele. Esemé diayo see Yesu mapoo woosalai ebigaso.

Odoo agayo wiligi doloso ka badalaiyo?
(*Mat 18:1-5; Luka 9:46-48*)

³³ Yesu o hamamee dili odoo sabolo Kapeniyum mi mapoo peledabaso. Osoloso diba moso dieso dabalai mapoo dobolone, Yesuye o hamamee dili odoo mapoo egeesee woosaso, “Niba eli domopooga sibulone, ogoo goo maga toso agadigamo simiyo?”

³⁴ Esino diayo to nei wedi dile. Bei, diayo dieso nediliyo dima kulodu odoo agayo wiligi doloso badalai goo maga toso agadigaso.

³⁵ Yesu yo biamolone o hamamee dili odoo gili-madoloso, dimapoo egeesee takaso, “Edebeeyo malalo wiligi doloso badalai goomogoga, yo eyo nediliyo pepooko doloso badebee, osoloso yo tou teli odoo masi mesie sabolo odoo susuga ee halo tou tolone ka badebee.”

³⁶ Yesuye holope hee ido sibilesó, dibada mudugiyopoo tebidiso. Osoloso holope Yesuye maduloso dimapoo egeesee takaso,

³⁷ “Edebeeyo holope hageesi masi mo hu maga o mosopoo ido pologa, yayo a ido poloso. Osoloso edebeeyo o mosopoo a ido pologa, yayo mo Ma a diye di ee ido poloso.”

Odoo imapoo ha koo teli, diba ibada odoo
(*Luka 9:49-50*)

³⁸ Esemé Yoneeye Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligili odoó, iba odoó heeso bo holo ee nee hu maga odoó ma kuloduga peegoo hasiso bugume egeiso. Esemé iyo yo hamaga takaso. Bei, yo ibada mooloogoodoo ma kulodu koo badeli.”

³⁹ Esemé Yesuye egeesee takaso, “Na hamaga takee. Odoó heeso mo hu maga goo toowa opusomo di moodooga, yayo mo goo maga tokenee goo saga takalaime.

⁴⁰ Osoloso edebeeyo imapoo ha telega badoga, yo ibada odoó oso.

⁴¹ Ayo nimapoo taka, bei niba Kelisowo odooga, odoó heeso nimapoo howo keneega, yo nei toowa talaiso. Esiga hagee tei goo.”

*Tokenee goo mapoo gido dili
(Mat 18:6-9; Luka 17:1-2)*

⁴² Esemé Yesuye o hamamee dili odoó dimapoo egeesee takaso, “Odoó heeso tei too odoó hee goo tokenee mapoo gido duga, nei odoó heeso o mu mapoo yo toowa bagagoloso howo bou mapoo toosoolai ee dala haga toowanee. Bei, hamamee Godeeye odoó goo egeesi moodeli mapoo dala toowa tenelaiso.

⁴³ Osoloso nee dee hodio oso no goo tokenee talame gido duga, dee hodio egee kobigi, dee hediliwe badoboso kookaiyo gie badeli talai tekepo. Esino nee dee bakadio sabolo Dou mi mapoo dilei tekeponee. Dou egee koo semili.*

9:40: Mat 12:30; Luka 11:23 **9:41:** Mat 10:42 **9:43:** Mat 5:30

* **9:43:** 9:44 sabolo 9:46 sabolo Makaye hamapoo hogugule. Esino 9:48 maga taka to hedebe.

⁴⁵ Osoloso nee homo hodio oso no goo toke-nee talame gido duga, homo hodio egee kobigi, homo hediliwe badoboso kookaiyo gie badeli talai tekepo. Esino nee homo bakadio sabolo Dou mi mapoo dilei tekeponee.

⁴⁷ Osoloso nee howo hodio oso no goo toke-nee talame gido duga, nee howo hodio egee tabigi. Godeeye wiligi doloso badeli omapoo howo hediliwe gadilei tekepo. Esino howo bakadio sabolo Dou mi mapoo toodalai tekeponee.

⁴⁸ Bei, mi omapoo
'boobee egee molo koo wedili osoloso dou koo semili.'

⁴⁹ Esiga odoo susuga dala toga douso gawe masi gawoolaiso. Bei, Godee yo goomogoso, iba medee tekepo dabalame.

⁵⁰ Solu ee bi tekepo. Esino soluso hadali me poogooga, nayo solu ee see hadalame kasee moodoolaiyo? Esiga niba solu masi molone ne-megei dimapoo mesie sabolo debee."

10

Sobo huloso pegeli goo (*Mat 19:1-12; Luka 16:18*)

¹ Yesu o hamamee dili odoo sabolo Kapeniyum mi poogoloso abaga dino Yudiya mi mapoo peledoboloso, see abaga dino Yoden howo daso. Osoloso omapoo egeino, odoo mooloogoodoo yimapoo sivademe, Yesuye dimapoo Godeeyo goo eyo daga eligi egeesee eligiso.

² Esemé Pelisi odoo aboso sibilesó Yesuye to tokenee takabeleso, kukulo agalame yimapoo egeesee woosaso, “Edebeeyo sobo huloso wulo goo hee maga osobo pagalai tei molosomo?” diso.

³ Esemé Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Sobo huloso pegeli eyo goo Moseseeye nimapoo tei kasee eligiliyo?” diso.

⁴ Esemé diayo egeesee takaso, “Moseseeye imapoo tei egeesee eligiso, gisoso sobo poogooga, daga sobo pegeli peipa mapoo to hoguguloso sobo yo ka peegeena.”

⁵ Esino Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Moseseeye egeino, yayo eligi goo mapoo niyo mesilega poogolo neme, bige, sobo pagalai soowa, dee takoloso tei hagee ka magoo.

⁶ Godeeye mipoo hagee daga moodoo biame mapoo, giso sabolo sobo sabolo moodooso.

⁷ Goo egeesi maga gisoso ama dio owee dio poogoloso, see osobo sabolo hedebe doloso dabalaiso.

⁸ Osoloso obakadio su hedebe doloso dabalaiso. Esiga diayo debei ee ma kulodu diba bakadio nee, esino diba see olo hedebe doloso ka doso.

⁹ Esiga Godeeye diba hedebe di goo ee see odoo heeso domo na pi,” diso.

¹⁰ Osoloso hamamee Yesu o hamamee dili odoo sabolo moso kulodu dobolone, sobo huloso pegeli goo maga diayo see tobu Yesu mapoo woosaso.

¹¹ Esemé Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Edebeeyo osobo poogoloso, see sobo hee huga, yo odoo heeyo osobo ee peedee huso.

¹² Osoloso sobo yo omo poogoloso, see giso hee mapoo obuoga, yo odoo heeyo giso ee peedee huso.”

*Yesu sabolo holaiso sabolo
(Mat 19:13-15; Luka 18:15-17)*

¹³ Biame hedebeso odoo aboso holaiso Yesu mapoo ido sibadeeso, o deeso sigoloso diba pidilame. Esino o hamamee dili odoo oso goo egee ogoloso hamaga takaso.

¹⁴ Esemе Yesuye o hamamee dili odoo oso holaiso hamaga taka ogoloso, komonolone dimapoo egeese takaso, “Holaiso amapoo sibilei soowa. Niyo na hamaga takee. Bei, edebeeyo holaiso hageesi masi oso Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gasibileiso.

¹⁵ Ayo nimapoo taka, edebeeyo o goo holaiso masi amamo to mapoo mesimo sili, egeesi sel-ega poogoloso, Godee mapoo mesilega poogooga, yo Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gasibilei mauwe.”

¹⁶ Osoloso Yesuye holaiso gilimadoloso, yayo hedebe maduloso o deeso sigolone Godeeye no pidi dee takoo, hedebe maduloso o deeso sigolone Godeeye no pidi dee takoo, diso.

*Bi bei odoo
(Mat 19:16-30; Luka 18:18-30)*

¹⁷ Yesu o hamamee dili odoo sabolo mi hee mapoo dimeleeno, odoo heeso hoguo sibileso, o homo beiyopoo gauwuloso, yimapoo egeese takaso, “Eligili odoo tekepo, ayo ogoogo toga badoboso kookaiyo gie badeli ka talaiyo?” diso.

¹⁸ Esemе Yesu yo Godeeye hudi magoo doloso gooleedalame, yayo nei egeesee takaso, “Bei kasalame nayo a tekepo ka takala? Hedebe Godeeno medee tekepo.

¹⁹ Esino nayo woosa to eyo nei, Godeeyo tei magoo no olo gooleedooso: odoо na wooloome, adaba kooka sobo sabolo kooka giso sabolo goo heli na te, heli na te, odoо hee mapoo gamenee na gigidi, odoо hee mapoo gamenee goo maga heli na te, osoloso nama dio noowee dio to taka mapoo mesie.”

²⁰ Esemе odoо ogoсо Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligili odoо, a holope maga simi tei magoo susuga hagee ayo tobuloso tomo simiso,” diso.

²¹ Esemе Yesuye sooloo dala sabolo odoо omapoo bolone yimapoo egeesee takaso, “No goo hedebe dooboo dagadi moloso. No dileso, nee bi susuga odoо abo mapoo nei moleeso talame todi. Osoloso bi too eyo nei molee bi mauwe odoо mapoo pi. Nayo egeesee seega, Kei mi ma dokodoo bi tekepo nee hu sabolo mologa agalaiso. Osoloso no a dodomo sibe,” diso.

²² Osoloso bi bei odoо oso Yesuwo to duloso, diya goohele sabolo diso. Bei, yo bi bei doloso badebeiga.

²³ Esemе bi bei odoо dime, Yesuye o hamamee dili odoо mapoo bolone egeesee takaso, “Bi bei odoо oso Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gasibilei diya kalawa.”

²⁴ Yesuye to taka duloso diba howoogaso. Esino Yesuye see dimapoo egeesee takaso, “Mo holo dio,

Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gasibilei diya kalawa.

²⁵ Esiga dugo duseli midole ou maga kemol be toowa oso gadilei kalawa. Esino bi bei odoo oso Godeeye wiligi doloso badeli mapoo gasibilei diya kalawa toowa,” diso.

²⁶ Esemé o hamamee dili odoo oso yayo eligi goo hagee duloso diya howoogadooso. Osoloso diesono nei woosa nei woosa dolone egeesee takaso, “Goo egee diya kalawadoo. Esiga odoo agayo gie badeli ka talaisomo?” diso.

²⁷ Esemé Yesuye dimapoo bolone egeesee takaso, “Edebeeyo o gie badeli eyo nediliyo pidilei tebile. Esino Godee yo teiba. Bei, goo susuga yayo moodoolai haga kalawanee,” diso.

²⁸ Esemé Pitaye Yesu mapoo egeesee takaso, “No ege, iba ibada bi susuga hoogoo poogoloso, nayo di hamamee deedeé simiso,” diso.

²⁹ Esino Yesuye egeesee takaso, “Ayo nimapoo taka, edebeeyo ayo di hamamee sibilame, osoloso to tekepo eyo goo maga, o moso, o emei, o omoo, o omolo, o owee, o ama, o holaiso, osoloso mi poogooga,

³⁰ odoo yayo o bi susuga poogoo eyo nei toowa talaiso. Esiga yo mipoo hamapoo badolone, see moso, emei, omoo, omolo, owee, holaiso, osoloso mi bei malaiso. Osoloso edebeeyo yimapoo dala tenelaiso, bei yayo mo to mapoo mesiliga. Osoloso hamamee yo kookaiyo badoboso gie badeli talaiso.

³¹ Esiga odoo abo epedee hamapoo malalo hagee do ee see diba hamamee dabalaiso. Esino

odoo abo epedee hamapoo hamamee hagee do oso see malalo dabalaiso.”

*Yesu eyo talai see tobu taka
(Mat 20:17-19; Luka 18:31-34)*

³² Yesu o hamamee dili odoo sabolo Yelusalem mi mapoo dulone, Yesuye malaso. Esino o hamamee dili odoo goo howoogamo dime, odoo abo hamamee sibadee diya ebigaso. Bei, odoo susuga oso goolee Yelusalem mapoo goo toke-nee peledebeyaga. Osoloso Yesuye o hamamee dili odoowe peegoo gilimado dileso dobolone, Yelusalem mapoo gooso yimapoo peledabalai goo ee takolone dimapoo egeesee takaso,

³³ “Iba Yelusalem mapoo peledobooga, Odo Holo, a Yu odoo dia tei moso wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso tei eligili odoo abo mapoo tiasalaiso. Osoloso diayo mo goo midiloso, ayo talai goo ee takalaiso. Osoloso Yu odoonee mapoo tenelaiso.

³⁴ Diayo a manalaiso, osoloso amapoo makawo pagalaiso, osoloso a tiso dabalaiso, osoloso a wooloomalaiso. Esino biame bakadio hedebe di poogoloso hamamee a ta maga see gie badeli toloso hogadileiso.”

*Yemes dio Yonee dio goomoga goo Yesu mapoo ogo taka
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Osoloso Sebediyo owolo Yemes dio Yonee dio Yesu mapoo sibilesa egeesee takaso, “Eligili odoo, goo iyo goomoga namapoo taka,” diso.

³⁶ Esemе Yesuye nei egeesee takaso, “Ogoo goowo?”

³⁷ Esemе diayo nei egeesee takaso, “Nama Godeeye wiligi doloso badeli mi toowa mapoo siboga, iba goomogo, odoо hee nee dee deede dokolo buo, osoloso hee nee dee dobusu dokolo buo doloso goo susuga nobolo wiligi dalame,” diso.

³⁸ Esino Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Niyo egee takoo goo ee niba koo gooleedo. Esiga dala toowa ayo talame egee molo, niba noseе dala egeesee talai teibayo? Osoloso niba ayo talame egee molo, niba egeesee talai teibayo?” diso.

³⁹ Esemе diayo nei egeesee takaso, “O. Iba teiba,” dee takaso.

Esemе Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Dala toowa ayo talame egee molo, niba dala egeesee talaiso. Osoloso ayo talame egee molo, niba egeesee talaiso.

⁴⁰ Esino mo dee deede dokolo dabalai odoо sabolo, osoloso mo dee dobusu dokolo dabalai odoо hesigilei amapoo kitulugu mauwe. Esino hedebe Godeeye hesiga odoо oso mi omapoo dabalaiso.”

⁴¹ Osoloso Yesu o hamamee dili odoо abo 10 di-ayo Yemes dio Yonee dio to taka duloso, dimapoo diya kamanaso.

⁴² Esemе Yesuye o hamamee dili odoо gili-madoloso, dimapoo egeesee takaso, “Yu odoonee dia wiligi odoо oso dima hemidu debeli odoо ee diya kitulugu sabolo gidebeliso.

⁴³ Esino nima kulodu egeese selai tekeponee. Esiga nima kulodu edebeeyo toowa doloso badalai goomogoga, yo tou teli odoo masi mesie sabolo odoo abo halo tou tolone ka badebee.

⁴⁴ Osoloso edebeeyo malalo badalai goomogoga, yo tou wulayo teli odoo masi odoo susuga halo tou tolone ka badebee.

⁴⁵ Bei, Odoo Holo, ayo mipoo hamapoo simi hagee, edebeeyo a pidilame ka sibile. Esino ayo odoo pidilame ka simi. Osoloso odoo susuga Godee mapoo iyado sibilame a talame ka simi.”

*Yesuye odoo howo neliga tekepo moodoo
(Mat 20:29-34; Luka 18:35-43)*

⁴⁶ Osoloso diba Yeliko mi mapoo peledoboloso, Yesu o hamamee dili odoo sabolo mi egee poogoloso dimeleeno, odoo mooloogoodoo susuga diayo di hamamee simiso. Esem e odoo howo neliga o hu Batimeyes, Timayes eyo owolo, Yesuye sibilei eli pee mapoo badolone molee howameleeso.

⁴⁷ Esiga Batimeyesye Yesu Nasalet odoo sibogo di duloso, toso neligidi takolone Yesu mapoo egeese takaso, “Yesu, Deibidiyo amawe, nayo a sooloo dolone a pidiye!”

⁴⁸ Esem e odoo aboso yo hamaga takaso. Esino yo koodobilega, see diya neligidi egeese takaso, “Deibidiyo amawe, nayo a sooloo dolone pidiye!” dee takaso.

⁴⁹ Esem e Yesuye o to duloso, kookoo toboloso tobudulone egeese takaso, “Yo hapoo sibe dee

takee.” Eseme diayo howo neliga odoo iso, osoloso yimapoo egeesee takaso, “Goomege. No toboloso, di. Yesuye no i,” diso.

⁵⁰ Eseme Batimeyes o gidei togobuloso, saga dokodoo pupeleso, Yesu mapoo simiso.

⁵¹ Yesuye yimapoo egeesee takaso, “No ayo namapoo ogo goo moodolai goomogolo?”

Eseme howo neliga odoo oso nei egeesee takaso, “Eligili odoo, a see agalai goomogo.”

⁵² Eseme Yesuye yimapoo egeesee takaso, “No wulo di. Nee tei too goo oso no tekepo paso.” Eseme howo neliga odoo yo epedee omapoo see medee egeiso, osoloso yo Yesubolo eli maga diso.

11

Yesuye Yelusalem mi mapoo wiligi odoo masi toboloso gadi

(Mat 21:1-11; Luka 19:28-40; Yon 12:12-19)

¹⁻² Yesu o hamamee dili odoo sabolo Yelusalem mi koola mapoo dulone, Olipi mubi kumoo mosobia bakadio, Betapage osoloso Betani mapoo peledabaso. Osoloso Yesuye o hamamee dili odoo bakadio diye doloso dimapoo egeesee takaso, “Mosobia koogee mapoo dilesa, omapoo ogoga be hu gie kauwa donki, edebeeyo wagi ma dokodoo buloso dilega poogoo ee, o mu mapoo ebigiso bagagoloso, omou mapoo bagagoo moloso. Esiga be ee niyo ebigi pidi poogoloso, hapoo hado sibe.

³ Egeesi ma kulodu odoo heeso sibilesa nimapoo takolone, niba ogo toowala, dee takooga, niyo nei yimapoo egeesee takee,

'Lodeeye donki be hagee epedee talai goomogogona, osoloso see hamamee odo heeso ka hado sibileigo,' dee takeeye," diso.

⁴ Yesu o hamamee dili odo bakadio mosobia omapoo dileso, donki be moso peegoo ebigi bagagoloso eli palaga tobudume egeiso.

⁵ Esem diayo donki be ebigi bagagoo pidi meleeno, odo abo omapoo debei oso dimapoo egeese takaso, "Niyo ogo talame donki be ebigi bagagoo egee ka pidala?"

⁶ Esem Yesu o hamamee dili odo oso to nei Yesuye dimapoo takee doloso taka tobuloso egeese takaso. Esem odo abo oso donki be hado dilei soowa diso.

⁷ Esem diayo donki be Yesu mapoo hado sibume, o wagi mapoo dugo pooloso, Yesu dokodoo buloso diso. ⁸ Esem odo susuga oso Yesu mapoo goomogolone dia kekeisu dugo tigadoloso, eli Yesuye dilei mapoo malalo palagamo dime, odo aboso weiyo dibada go mapoo segei kookooloso eli mapoo palagamo diso.

⁹ Esem Yesuye donki be ma dokodoo buloso dimolome, malalo diyadee odo sabolo osoloso Yesu ma hamamee sibadee odo oso to neligidi egeese takaso,

"Inolome! Iba Godee mapoo goomogo!

Odo Godeeyo hu maga kitulugu sabolo egee sibo yo Godeeye pidiye dee!

¹⁰ Wiligi doloso badeli mi ee sibo Godeeye pidiye dee. Hagee ibada amawe Deibidiye wiligi doloso badebei mi egesi masi malaiso.

Osoloso iba Kei mi ma dokodoo badeli Godee mapoo goomogo,” dee takomo diyadeeso.

¹¹ Osoloso Yesu o hamamee dili odoo sabolo Yelusalem mapoo sibilesa, Yesu Yu odoo dia tei moso ma kulodu gadiso. Yo moso kulodu bi susuga mapoo egegemeleso diso. Bei olo neligime, osoloso o hamamee dili odoo ¹² sabolo Betani mi mapoo diyadeeso.

*Yesuye pigi homo mapoo to taka
(Mat 21:18-19)*

¹² Yesu Betani mapoo tialoso, gesikolo Yelusalem mapoo dimeleeno, eli domopoo yo diya hodiaso.

¹³ Esemé Yesu eli sage abaga sibulone, pigi homo du egeiso. Esemé ko pa beleso agalame hodu diso. Esino ko pelega wulo duwe molome egeiso. Bei, pigi ko peli eyo biamenee.

¹⁴ Yesuye pigi homo hamapoo egeese takaso, “No hamamee homokoko see palaimé!” Yesuye egeese taka, o hamamee dili odoo duso.

*Yesuye Yu odoo dia tei moso ma kuloduga odoo
peegoo hasiso bugu
(Mat 21:12-17; Luka 19:45-48; Yon 2:13-22)*

¹⁵ Yesu o hamamee dili odoo sabolo Yelusalem mapoo peledoboloso, Yesu Yu odoo dia tei moso ma kulodu gadilesa egeino, odoo aboso bi abo nei moleeso talame si sabolo, osoloso odoo aboso bi abo nei moleeso telaga molome egeiso. Osoloso molee piligeli odoo dia debi pooba sabolo bidige buguso. Osoloso molo huyado sibilesa nei moleeso teli odoo susuga oso bili pooba sabolo

bidege buguloso, diba susuga peegoo hasiso buguso.

¹⁶ Osoloso odoos susuga bi tolosos tei mosos tegei eli pee kuloduga gadiyaga Yesuye hamaga takaso.

¹⁷ Yayo dimapoo eligilone egeesee takaso, “Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso, ‘Mo tei mosos ee odoos mosobia susuga maga oso sibilesos Godee mapoo takeli mosos,’ diso. Esinos niyos gos egeesee tolone, adaba molee heli telisos. Esiga niyos Godeeyo mosos hagee heli teli odoos oso mada wuli mosos pasos.”

¹⁸ Esemes tei mosos wiligis odoos tebisa sabolos, osolosos tei eligilis odoos susugas osos to hagee dulosos, diayos Yesu wooloomalames eli esigamos silesibisos. Bei, diayos Yesubolos ebiasos, bei diayos eligis mapoo odoos susugas osos tei telegas peegeeyagas, osolosos odoos susugas osos Yesuyes eligis gos ee dulosos howoogadoosos.

¹⁹ Osolosos habes omapoo Yesu o hamamees dili odoos sabolos Yelusalems poogolosos diyadeesos.

Pigi homo oso sia goo

(Mat 21:20-22)

²⁰ Gesikolodees mapoo diba eli domopoo diyadeegas meleenos, diayos pigis homos egeisos. Pigi homos o dees sabolos o kous sabolos, osolosos toos susugas sios dolosos molomes egeisos.

²¹ Pita Yesuyes dagas homos mapoo to taka gooleebugulosos, Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligilis odoos, no ege. Nayo daga pigis homos mapoo to taka oso olo sios dolosos molo,” diso.

²² Eseme Yesuye o hamamee dili odoo dimapoo egeesee takaso, “Niba Godee mapoo tei te,” diso.

²³ “Ayo nimapoo taka, edebeeyo mubi hamapoo egeesee takooga, ‘No dilesa, abei mapoo kulodu mei,’ dee takooga, o sooloo ma kulodu goo goolee bakadio delega, yayo taka goo oso tei peledabalai dee gooleega, Godeeye goo hagee tei peledabalame moodoolaiso.

²⁴ Esiga ayo nimapoo taka, niyo bi talame Godee mapoo takoloso, see bi egee talai doloso tei toga, bi egee niyo talaiso.

²⁵ Esiga niyo Godee mapoo takolone, odoo heeso nimapoo goo tokenee moodoo mologa, niyo odoo egeeyo goo tokenee daga malalo boobado bigi. Egeeseega nibada Ama Kei mi ma dokodoo egee bado, Godeeye nibada goo tokenee hapoloso boobado bigileiso. [

²⁶ Niyo odoo heeyo goo tokenee boobado bigilega poogooga, nei nibada Ama Kei mi ma dokodoo egee bado Godeeye nibada goo tokenee hapoloso boobado bigileime.”]*

Yesuye kitulugu maga woosa

(Mat 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷⁻²⁸ Diba see Yelusalem mapoo sibadeeso, osoloso Yesu Yu odoowo tei moso ma kulodu sileeme, tei moso wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso tei eligili odoo sabolo, osoloso Yu odoo dia wiligi odoo tebisa oso Yesu mapoo sibilesa egeesee woosaso, “No agamo kitulugu maga

11:23: Mat 17:20

11:24: Mat 7:7

11:25: Mat 6:14-15

* **11:26:** To hagee odoo abo oso taka Makaye hogugu, dee takeliso. Esino odoo bei oso taka Makaye hogugule, dee takeliso.

goo hagee ka moodoomo silala? Odo agayo namapoo kitulugu hagee ka teneeyo?” diso.

²⁹ Esem Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Ayo woosali to hedebe nimapoo woosalaiso. Osoloso niyo to eyo nei amapoo takooga, ayo kitulugu toloso hagee silo eyo goo ee nimapoo takalaiso.”

³⁰ Esiga Yesuye dimapoo egeesee woosaso, “Odo agayo Yonee mapoo kitulugu ka teneeyo, yayo odo howo olugulame? Kitulugu Godeeye teneeyo, o, edebeeyo teneeyo? Niyo amapoo to nei takee!” diso.

³¹ Esem diayo to hagee duloso dieso nediliyo to moulone egeesee takaso, “Iyo kasee takalaisomo? Iyo takolone Yoneeye kitulugu ee Godeeye teneedoo, dee takooga, see nei Yesuye imapoo egeesee takalaiso, ‘Niba bei kaseme Yoneeyo to mapoo tei telega ka poogoowo?’ dee takalaiso.

³² Esino iyo takolone yayo kitulugu egee odo maga simi dee takooga, odo susuga oso imapoo diya kamanalaiso.” Bei, odo susuga oso goolee Yonee yo tei Godee maga to toloso kokodo takomo sili odo, dee gweli.

³³ Egeeseelone diayo nei Yesu mapoo egeesee takaso, “Yoneeye kitulugu too goo eyo bei, iba gooleedele,” diso.

Esem Yesuye nei dimapoo egeesee takaso, “Esiga ayo goo hagee moodoomo silame kitulugu too hagee nimapoo takalaime,” diso.

12

Geleipi ko segei homolee sabolo bali odo

*sabolo**(Mat 21:33-46; Luka 20:9-19)*

¹ Yesuye see wudu takolone Yu odo dia wiligi odo tebisa mapoo egeese takaso, “Biame heeso odo hee o homolee mapoo geleipi ko sogoloso, pee maga beeleso. Osoloso ko i debilame, yo ou poogoloso, see homolee egee gibadalame doko moso tegeiso. Osoloso yayo homolee bali odo abo mapoo bameleeye doloso, yo see mi eli sage mapoo badalame diso. ² Osoloso yo omapoo dileso badoboome, homokoko palagaloso olo bi moodoogaso. Esem yayo o tou teli odo hee mapoo takolone, o homolee mapoo dileso homokoko egee gooloogaloso o hodio ee yimapoo tosibeye diso. ³ Esino yo omapoo dileso peledoboome, homolee bali odo oso yo woomele poogoloso geleipi ko telega mosoowe see wedi diye diso.

⁴ Esem egeese ogoloso, homolee eyo amaye see o tou teli odo hee diye diso. Esino homolee bali odo oso odo hagee o wiligi mapoo wooloso, yimapoo ebili goo teneloso see wedi diye diso.

⁵ Esem homolee eyo amaye o tou teli odo hee diye diso. Esino homolee bali odo oso yo woolomaso. Esem homolee eyo amaye o tou teli odo abo susuga diye diso. Esino homolee bali odo oso abo wulo wooloso poogooso, osoloso abo diayo piliguso.

⁶ Esino yayo gooma owolo hedebe diye dolone egeese gooleeso, ‘Homolee bali odo oso mo holowo to duloso, yimapoo mesileiso,’ dee gooleeso.

⁷ Esino homolee bali odoo diayo homolee eyo amayo owoloye simi ogoloso dieso nediliyo egeesee takaga meleeso, ‘Holo hagoso hamamee ama toga, yayo geleipi ko segei hagee talaiso. Esiga geleipi ko segei hagee see iyo talame yo wooloomamo,’ diso.

⁸ Esemé diayo homolee eyo amayo owolo toloso woolomaso. Osoloso o kou homolee maga pee-goo togobuguso.”

⁹ Yesuye to hagee taka koodobuloso badolone, o to dulone debei odoo mapoo egeesee takaso, “Esiga homolee eyo amaye see kasee moodoolai-somo? Yayo sibilesó homolee bali odoo piliguloso, see homolee bali odoo abo mapoo beye dalaiso.

¹⁰ Esiga niba Godeeyo to booka mapoo hogugu hagee hesigeleyo? Bei, omapoo egeesee takooso, ‘Moso tegeli odoo diayo omou gowoolone togobugu oso epedee hamapoo moso omu domo pupodoo ka moloso.

¹¹ Goo hagee Godeeye ka moodoo. Esiga iba goo hagee ogoloso howoodolone tekepo deeso.’ ”

¹² Esemé Yu odoo dia wiligi odoo tebisa oso Yesuye wudu taka goo ee duloso, “Ibada goo takolone bado,” doloso egeesee gooleeso. Egeeseelone diayo Yesu talai eli esigamo silesibiso. Esino diba odoo mooloogoodoo toowa ogoloso, diayo yo talai ebigaso. Esiga Yesu telega poogoo diyadeeso.

*Sisa mapoo tekisi molee teneli
(Mat 22:15-22; Luka 20:20-26)*

¹³ Osoloso hamamee Yu odo dia wiligi odo tebisa oso Yesuye Loum gamalee mapoo goo tokenee abo takalame gooleeso. Esem diayo Pelisi odo abo sabolo Helodeeyo hamamee dili odo abo sabolo Yesu mapoo gamenee takalame diye diso.

¹⁴ Esem odo egee bia oso dileso Yesu mapoo egeese takaso, “Eligili odo, iba gooleedooso, no tei goo takeli odo. Osoloso no odo bolo koo ebili, osoloso nayo odo kolo mapoo koo egeli. Osoloso nayo Godeeyo goo odo susuga mapoo tei eligi moloso. Esiga Loum gamalee wiligi odo Sisa mapoo tekisi molee tenelai tekepowo, o, tokeneeyo?”

¹⁵ Iyo tenelaisomo, o, tenelaimeyo?” dee takaso.

Esino Yesuye diayo goo tokenee moodoolame to mou goo ee, yo olo gooleedoloso dimapoo egeese takaso, “Bei kasi maga niyo a kukulo agalame ka sala? Niba molee ko hedebe a agalaiya tosibe,” diso.

¹⁶ Esem diayo Yesu mapoo molee ko hedebe tosibileso teneme, yayo dimapoo egeese takaso, “Molee hamapoo agamo mudu sabolo osoloso agamo hu oso ka mololo?”

Esem diayo nei yimapoo egeese takaso, “Sisayo mudu sabolo, osoloso o hu oso ka molo,” diso.

¹⁷ Esem Yesuye nei dimapoo egeese takaso, “Niyo Sisayo bi ee Sisa mapoo tenee. Osoloso Godeeyo bi ee Godee mapoo tenee,” diso.

Eseme diba to hagee duloso diya howoogadooso.

Ta maga hogabili eyo goo maga Yesu mapoo woosa

(Mat 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸ Osoloso Sedisi odoo aboso Yesuye badebei mapoo sibadeeso. Odoo hagee bia oso takolone, “Odoo wedia see hogabileime,” dee takeliso. Eseme diayo Yesu mapoo sibilesa egeese woosaso,

¹⁹ “Eligili odoo, tei magoo Moseseeye hogugu oso imapoo egeese takooso, ‘Gisoso sobo huloso holo soomagelega toga, see omoloye emei tayo osobo bau ee huloso emeiyo hu maga holo soolooga magee,’ diso.

²⁰ Esiga odoo heeso giso holo 7 soomagooso. Osoloso daga emeiye sobo huso. Osoloso yo holo soomagelega taso.

²¹ Eseme omolo yima hamamee soomagoo oso emeiyo osobo bau ee huso. Esino yo holo soomagelega taso. Eseme see omolo yima hamamee soomagoo oso emeiyo osobo bau ee huso. Esino yinosee holo soomagelega taso.

²² Egeeseelone giso holo 7 susuga hagee bia oso holo soolooga magelega wediaso. Osoloso hamameedee sobo bau yinosee taso.

²³ Esiga odoo wedia maga see hogogadilei biame mapoo sobo egee tei odoo agamo osobo dalaisomo? Bei, giso 7 oso sobo hedebe hagee huso,” diso.

²⁴ Eseme Yesuye nei dimapoo egeese takaso, “Niba goo dooboo gweli odoo. Bei, niba Godeeye

kitulugu sabolo osoloso o to sabolo gooleedelega ka doso.

²⁵ Bei, odo wedia ee bi maga see hogogabuoga, diba see sobo huleime, osoloso giso obileime. Esino diba see Godeeyo momaiye oso Kei mi mapoo egee do egeesi masi dabalaiso.

²⁶ Esiga Moseseeye odo wedia see hogogadilei goo ee o book mapoo hogugu, niyo hesigeyo? Eibalaham, Aisek, osoloso Yekob olo taso. Esino homo douso nademe, paiya biame omapoo Godeeye Moses mapoo egeese takaso, 'Epedee hamapoo a Eibalahameeyo Godee, Aisekeeyo Godee, osoloso Yekobowo Godee doloso ka badoso,' diso. Odo hagee wediaso, esino dibada dio oso epedee hamapoo gie doso.

²⁷ Esiga Godee hagee odo wedia eyo Godeenee. Haye, odo gie egee do eyo Godee. Esino niyo odo toloso see gie badeli talaime dee gooleega, niba goo dooboo gweli odooso."

Tei magoo kaso toowa ka molosomo?

(Mat 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸ Tei eligili odo hee diayo toso agadigamelee omapoo sibilesi badolone dumeleeso. Osoloso Yesuye Sedisi odo mapoo to nei tekepo taka duloso, yayo Yesu mapoo egeese woosaso, "Tei magoo kaso diya toowa ka molosomo?" diso.

²⁹ Esem Yesuye nei egeese takaso, "Tei magoo toowa hagoso, 'Isalael odo niba dui! Ibada wiligi odo Godee hedebe.

³⁰ Esiga nayo nee wiligi odo Godee diya goolee, nee sooloo ma kuloduga goolee sabolo, osoloso

nee dioso goolee sabolo, osoloso nayo goo goolee sabolo, osoloso nayo kitulugu oso diya goolee.’

³¹ Osoloso tei magoo toowa hee hagoso: ‘Nayo no nediliyo diya egee goolee, egeesee goolone nee odoo nosee diya egeesee goolee.’ Tei magoo toowa aboso, tei bakadio hagee dagadile,” diso.

³² Esemе tei eligili odoo ogoso see Yesu mapoo egeesee takaso, “Eligili odoo, nayo tei goo olo takaso. Esiga Godee hedebe badoso, Godee hee mauwe.

³³ Esiga gala hu wooloso dou mapoo siloso Godee mapoo teneli sabolo, bi abo teneli sabolo, tei oso taka hagee haga goo toowanee. Esino tei magoo bakadio hagoso goo toowa ka moloso: Nayo Godee diya goolee, nee sooloo ma kuloduga goolee sabolo, osoloso nayo goo goolee sabolo, osoloso nayo kitulugu oso, diya goolee. Osoloso nayo no nediliyo diya egee goolee, egeesee goolone nee odoo nosee diya egeesee goolee,” diso.

³⁴ Esemе Yesuye odoo ogoso to nei tekepo taka duloso yimapoo egeesee takaso, “No Gode-eye wiligi doloso badeli mapoo gasibilei koola bado,” diso. Esemе odoo aboso goo abo Yesu mapoo woosalai obulone yimapoo hee woosele poogooso.

Keliso agamo owolowo?

(Mat 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Hamamee Yesuye Yu odoo dia tei moso tegei ma kulodu odoo susuga mapoo eligilone yayo

egeesee woosaso, “Bei kasi maga tei eligili odoo diayo Keliso ee Deibidiyo amawe, dee ka takeliyo?

³⁶ Deibidiye to kitulugu sabolo Dio Tei maga egeesee takaso,

‘Godeeye mo Lodee mapoo egeesee takaso:

“No abolo wiligi doloso badalame mo dee deede dokolo bie.

Esiga nayo badolone namapoo ha teli odoo ee ayo dagadileiso,” diso.’

³⁷ Deibidiye Keliso o Lodee diso. Esiga bei kasi maga tei eligili odoo diayo ‘Keliso Deibidiyo amawe’ dee ka takeliyo? Kelisoye Lodee osoloso Deibidiyo amawe dalai teibayo? O, Keliso yo Lodee osoloso yo Deibidiyo amawe oso.”

Odoo susuga goomogolone o to mapoo medee duso.

Yesuye tei eligili odoo dia goo taka

(Mat 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Yesuye odoo susuga mapoo eligilone egeesee takaso, “Niba tei eligili odoo mapoo medee ege. Diba dugo medee tekepo megigaloso silesibiliso, osoloso bi neiso teli go mapoo debeli odoo oso diba ogoloso gauwuloso emegei di to takooga ee dulei onosee diya goomegeliso.

³⁹ Diba howo gisili moso ma kulodu wiligi odoo taba eyo debi mapoo bulumulame, osoloso wo toowa nologolone debei mi mapoo wiligi odoo toowa taba eyo debi mapoo bulumulame goomegeliso.

⁴⁰ Esino diayo sobo bauwe ebilame gamenee takoloso, dia moso sabolo bi sabolo diayo toloso

omapoo dobolone, dia goo gagaloso Godee mapoo taka diya sageliso, odo aboso diba tekepo odo dee goolame. Esiga goo egeesi maga diba nei dala toowa talaiso.”

Sobo bauso emegei di bi tenee

(Luka 21:1-4)

⁴¹ Yesu tei moso tegei kulodu edebeeyo emegei di molee tooseli ki bi oso moodoo mapoo soologamelee koola mapoo badolone odo susuga hameleeso. Bi bei odo oso molee ko toowa sooso.

⁴² Osoloso sobo bau bi mauwe oso sibiles molee ko ta bakadio toosooso.

⁴³ Esem Yesu o hamamee dili odo gilimadoloso dimapoo egeese takaso, “Ayo nimapoo taka, sobo bau bi mauwe hagos tenee oso odo abo susuga oso tenee ee dagadiso.

⁴⁴ Bei, bi bei odo dia molee toowa osee molome molee su pepooko teneeso. Esino sobo bau bi mauwe hagee yimapoo molee ko esiesibo meleeno teneeso. Esiga yo wo talai molee olo mauwe.”

13

Yesuye Godeeyo tei moso tegei oso tokenee palai goo taka

(Mat 24:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Biame omapoo Yesu tei moso poogoo dileso dimolome, o hamamee dili odo heeso sibiles yimapoo egeese takaso, “Eligili odo, ibada tei moso yoso tegei medee tekepo hagee, no ege, osoloso yo toowa medee tekepo, no ege,” diso.

² Esemé Yesúye to nei yimapoo egeesee takaso, “Tei moso tekepo tegei epedee no hagee ogo, hamamee guobigileiso, eseega yo hedebeso yo hee ma tobudoo malaime,” diso.

³ Osoloso Yesu Olipi mubi ma dokodoo peleso, tei moso tegei ma hodiokoo bolone badoboome, Pita, Yemes, Yonee, osoloso Endulu diayo dibusomo sibilesó yimapoo egeesee woosaso,

⁴ “Nayo imapoo takee, goo susuga hagoso kopolone ka peledabalaiyo? Osoloso goo susuga hagoso peledabalame mologa, ogo gooso imapoo ka eligileiyo?” diso.

⁵ Esemé Yesúye dimapoo to nei egeesee takaso, “Niba obeeyamo! Odoo heeso tei goodee maga niba peegoo gilimado diyaga.

⁶ Odoo aboso mo hu maga sibilesó takolone, dieso nediliyo diba Kelisoso, dee takalaiso. Egeeselone diayo odoo bei tei goo maga peegoo gilimado dileiso.

⁷ Esiga ha too goo sabolo osoloso biliga goo oso peledoboomo duga goo ee dulosó, niba haga na ebi. Bei, goo hageesi oso daga malalo peledabalaiso. Esino biame egee hoo poogoo osonee, hamamee sibileiso.

⁸ Osoloso mi toowa heeso mi toowa hee mapoo ha talaiso. Osoloso mi susuga mapoo mibia toowa sibileiso. Osoloso nei me pagalaiso. Esino goo susuga hagoso peledobooga, dala biame oso bei moologolone ka seeso.

⁹ Esiga goo susuga hagoso peledobooga, niba obeeyamo. Edebeeyo niba tolosó goo midili

moso mapoo ido polo dolone dabalaiso. Osoloso niba dibada howo gisili moso mapoo ido peleso wooloogolone dabalaiso. Osoloso amapoo tei too goo maga niba gamalee wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso wiligi odoo toowa tebisa abo dia mudugiyopoo gilimado peleso, niyo mo goo ee dimapoo takalaiso.

¹⁰ Mi hoo pagalai hoogoo mologa, to tekepo hagee daga edebeeyo mi susuga mapoo takomo dileiso, odoo susuga oso to tekepo ee dulame.

¹¹ Osoloso edebeeyo niba goo midili moso mapoo ido pologa, niyo takalai goo ee haga na goolee. Bei, biame omapoo niyo takalai goo goolee tekepo ee nimapoo Godeeye tenelaiso. Esino niba niso goolee takalaime, Dio Tei oso nibolo toboloso to ka takalai.

¹² Biame omapoo edebeeyo emei dio omolo dio wooloomalame, diba goweli odoo mapoo tiasalaiso. Osoloso amaye owolo mapoo egeesee selaiso. Osoloso owoloye dibada ama dio owee dio mapoo mesilega poogoloso diba wooloomalame tiasalaiso.

¹³ Bei niyo amapoo tei too goo omaga odoo susuga oso nimapoo heiga toowa malaiso. Esino edebeeyo eyo tei too kibiloso badolone, hoo poogoo mapoo dileso peledobooga, yo badoboso kookaiyo gie badeli talaiso.

¹⁴ (Hesigeli odoo, no to hageeyo bei medee gooleede.) Niba bi diya tokenee mudu opusomo di oso tei moso ma kulodu molo agalaiso. Esiga bi ogoso Godeeyo howo woola tei moso tokenee

palaiso. Egeeseega Yudiya mi toowa mapoo debeli odoos bi mudu opusomo di ee ogoga mubi ma dokodoo kukulo pele.

¹⁵ Osoloso odoos moso hau mapoo badoga, bi talame moso kulodu na gadi.

¹⁶ Osoloso odoos homolee mapoo nei howo sogo siloga, o gidei talame mosopoo see na wedi di.

¹⁷ Osoloso biame omapoo sobo koowasi sabolo, osoloso holope too nedili sobo ee kukulo dilei diya kalawa toowa molo agalaiso.

¹⁸ Esiga Godee mapoo takee, goo hagosos wau biame mapoo peledebelega pagalame.

¹⁹ Bei, biame omapoo dala toowa oso sibileiso. Esiga mi toowa bei mooloogoo biame abaga simino epedee hamapoo, odoos susuga oso dala goos hageesi egele. Esino dala goos toowa hagosos sibileso koodobuoga, hamamee dala goos hageesi see agalaime.

²⁰ Esiga Godeeye dala biame deiyepo moodoolaiso. Esino yayo biame sage magoo diepi, odoos heeso dala ee ma kulodu badalai tebile pegeliyo. Esino dala ee ma kulodu Godee eyo hesiga odoos ee halo, yayo dala biame see deiyepo moodoolaiso.

²¹ Biame omapoo odoos heeso sibileso nimapoo takolone, 'Hamapoo ege, Keliso hagosos' o, 'Koo ege, Keliso ogosos,' dees takooga, o to mapoo tei na te.

²² Bei, gamenee keliso deli sabolo, osoloso gamenee godee maga to tolosos kokodo takomos

sili odoo oso sibilesa goo toowa opusomo di ede-beeyo howeli moodoolaiso, odoo susuga sabolo osoloso odoo Godeeye hesiga oso peegoo dia beleso kukulo agalame.

²³ Esiga niba obeeyamo! Goo hagee peleda-belega mologa, ayo daga goo susuga nimapoo ka taka.”

Yesuye see sibilei goo

(Mat 24:29-44; Luka 21:25-33)

²⁴ “Osoloso hamamee, biame omapoo dala goo hagoso dilesa koodobuuga, ‘osoko semelaiso. Egeeseega a nosee gadeebig-ileime.

²⁵ Osoloso giwo kei ma dokodoo egee molo mi hamapoo tigidibileiso. Osoloso kei ma dokodoo kitulugu bi egee molo Godeeye halabuga ki me pagalaiso.’

²⁶ Biame omapoo odoo susuga oso Odoo Holo, ayo kolobo maga gadeebugu sabolo, osoloso kitulugu toowa sabolo siboga agalaiso.

²⁷ Osoloso ayo sibilesa, mo momaiye diye dalaiso, diayo dilesa odoo susuga Godeeye hesiga mi susuga mapoo egee do ee gilimalame.

²⁸ Esiga niba sogai maga goo hagee medee gooleede. Sogai du pisigaga ogoloso, wau biame koola tooboo doloso gooleedeliso.

²⁹ Esiga goo hagee egeesi masi moloso. Goo ayo taka hagoso peledaba ogoga, Odoo Holo ayo sibilei olo koola tooboo doloso niba olo gooleedalaiso.

³⁰ Ayo nimapoo taka, epedee biame hamapoo odoo hagee do wedilega dogo, goo susuga hagoso peledabalaiso.

³¹ Kei sabolo mipoo sabolo mauwe pagalaiso. Esino mo to kookaiyo moloso osee malaiso.”

³² “Esiga Odoo Holo ayo sibilei biame ee odoo hee gooleedele. Osoloso Godeeyo momaiye Kei mi ma dokodoo egee do sabolo osoloso Godeeyo owolo anosee gooleedele. Esino hedebe mo Ma Godeeye biame egee gooleedoloso ka badoso.

³³ Esiga niba medee koolone ka debee. Bei, biame ogoso sibilei ee niba gooleedele.

³⁴ Odoo Holo, ayo sibilei goo ee egeesi moloso. Odoo heeso mi hee mapoo dulone, o tou teli odoo mapoo moso hagee medee bameleeye, dee takoloso dileiso. Osoloso yayo tou teli odoo mapoo moso egee bamalame, tou opusomo opusomo di pileiso. Osoloso osulu gibalai odoo mapoo yayo see wedi sibilei maga egeesee takalaiso, ‘Medee be!’

³⁵ Esiga mosowo ama masi aso. Esiga niba mopoodoo doloso koolone ka debee. Bei, ayo sibilei biame ee niba gooleedele. Habe sibumobelee, o gesi domo sibumobelee, o kudi takooga sibumobelee, o gesikolodee sibumobelee.

³⁶ Osoloso ayo saga sibleso ogoga, niba tiesa molo agalai tekeponee.

³⁷ Ayo nimapoo to taka see odoo susuga mapoo takooso, niba mopoodoo doloso, koolone ka debee,” diso.

14

Yesu wooloomalame to mou
(*Mat 26:1-5; Luka 22:1-2; Yon 11:45-53*)

¹ Osoloso Godeeye Gababia wo nalai sabolo osoloso wo mosoowe nalai biame bakadio hoo-goo meleeso. Esemе tei moso wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso tei eligili odoo sabolo diayo Yesu toloso mada wooloomalame eli esiamo silesibiso.

² Esino diayo dieso nediliyo egeesee takaso, “Iyo Gababia wo ne biame hamapoo yo toloso wooloomalaime. Bei, odoo susuga oso imapoo kamanaloso ibolo biligiyaga,” diso.

Betani mi mapoo soboso mopoodoo soo medee tekepo oso Yesuwo wiligi mapoo soo
(*Mat 26:6-13; Yon 12:1-8*)

³ Yesu Betani mi mapoo badolone, odoo daga agagisa bia Yesuye tekepo pa Saimonowo moso mapoo palaso. Yo omapoo nei nolone bado-boome, sobo heeso mai masi pepooko yo alabasta deli oso moodoo mapoo mopoodoo soo medee tekepo nad deli i salama soo tosimiso. Yayo tosibilesi, me gooboo buguloso Yesuwo wiligi mapoo sooso.

⁴ Esemе odoo abo omapoo debei oso ogoloso komonolone dieso nediliyo egeesee woosagaso, “Bei kasalame sobo hagoso mopoodoo soo medee tekepo ee wulo goo mauwe yimapoo soomeleso ka hosudoowo?” diso.

⁵ “Yayo mopoodoo soo medee tekepo hagee odoo mapoo neiso talame tenee diepi, molee ko 300 ee toloso bi mauwe odoo mapoo tenelai

tebiliyo.” Diayo dee takoloso, sobo yimapoo kamanaso.

⁶ Esememe Yesuye dimapoo egeese takaso, “Yimapoo egeese na takee. Bei kasi maga niyo yimapoo kamanaloso ka takala? Yayo amapoo goo tekepo moodooso.

⁷ Esiga bi mauwe odoo ee biame susuga nibolo hodobo dabalaiso. Esiga niyo diba gooleebuguga, diba biso pidilei tekepo. Esino biame susuga a nibolo hobobo badalaime.

⁸ Esiga sobo hagoso yayo moodoolai dee goolee goo ee amapoo moodooso. Yayo mopoodoo soo egee mo wiligi mapoo soo oso mo suso bi ma kulodu malai ee mopoodoo doo.

⁹ Ayo nimapoo ka taka. Edebeeyo mi kamapoo Godeeyo to tekepo takooga, diayo sobo hagoso goo amapoo moodoo onosee takalaiso. Osoloso edebeeyo o goo onosee goolee malaiso,” diso.

*Yudaseeye Yesu tiasalame goomoga magoo
(Mat 26:14-16; Luka 22:3-6)*

¹⁰ Osoloso Yesu o hamamee dili 12 ee ma kulodu odoo hee Yudas-Iskaliyot yayo tei moso wiligi odoo tebisa mapoo dileso Yesu dimapoo tiasalame diso.

¹¹ Esememe diayo o goo duloso, diya goomogolone yimapoo molee nei tenelame to takoloso edidi magooso. Esememe Yudaseeye Yesu dimapoo tiasalame eli esiamo silone biame tekepo bameleeso.

Yesuye o hamamee dili odoo sabolo Godeeye Gababia wo ne

(Mat 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yon 13:21-30)

¹² Isipi mi maga peegoo di gooleebugu wo ne bei mooloogoo biame mapoo, Yu odooso Godeeye Gababia wo nalame, sipi be hu weliso. Esemé Yesuwo hamamee dili odoo oso Yesu mapoo egeesee woosaso, “Nayo iba kamapoo dileso Godeeye Gababia wo nalai mopoodoo dalai ka goomogolo?” diso.

¹³ Esemé Yesu o hamamee dili odoo bakadio diye dolone egeesee takaso, “Niba Yelusalem mi mapoo diyadee. Osoloso niba omapoo dileso ogoga odoo hee howo keedoloso eli domopoo dumologa tugodalaiso. Niba yo tugodoloso yo deede di.

¹⁴ Osoloso niba yayo dileso moso kulodu gaduga omapoo dobolone, mosowo ama mapoo egeesee takee, ‘Eligili odoo oso egeesee taka, “Ayo mo hamamee dili odoo gilimadoloso, Godeeye gababia wo nalame debi pooba gooboogoo kaso?” ’ dee takee.

¹⁵ Osoloso yayo niba moso dokohodoo ido peleso debi pooba gooboogoo toowa olo moodoo doloso melee eligileiso. Esiga niba iyo Godeeye Gababia wo nalai omapoo ka mopoodoo de,” diso.

¹⁶ Esemé Yesu o hamamee dili odoo bakadio oso Yelusalem mi mapoo diyadeeso. Diba omapoo dileso egeino, goo susuga ee Yesuye dimapoo taka goo sabolo tobuloso molome egeiso. Esemé diayo Godeeye Gababia wo nalame omapoo mopoodoo

doloso, diba see Yesuye o hamamee dili odoo abo sabolo debei mapoo wedi diso.

¹⁷ Osoloso habedee mapoo Yesu o hamamee dili 12 sabolo sibilesa moso omapoo peledabaso.

¹⁸ Diba omapoo wo nolone doboome, Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Ayo nimapoo taka, nima kuloduga odoo hee abolo wo hagee namolo oso a ha teli odoo mapoo tiasalaiso,” dee takaso.

¹⁹ Esemee Yesu o hamamee dili odoo oso to hagee duloso, goohele sabolo dobolone, Yesu mapoo egeesee takaso, “Ayonee, o ayowo?” dee takaga meleeso.

²⁰ Esemee yayo dimapoo nei takaso, “Odoos 12 mooloogoodoo hagee ma kulodu, odoo agayo mo peleta mapoo abolo hodobo wo olugudoloso naga, a ha teli mapoo tiasalai odoo ogoso.

²¹ Esiga Godeeyo to booka mapoo hogugu oso taka ee dodolone, Odoos Holo a talaiso. Esino Odoos Holo a ha teli odoo mapoo tiaseli odoo yo dala toowa talaiso. Oweeye yo soomagelega poogoo diepi, yo dala tele pegeliyo,” diso.

Lodee gooleebugu wo ne

(Mat 26:26-30; Luka 22:19-20)

²² Diba wo nolone doboome, Yesuye wo tolosos Godee mapoo goomoga to takolosos wo popeiso. Osoloso o hamamee dili odoo mapoo wo pulone egeesee takaso, “Wo hagee tolosos ne. Hagee mo suso,” diso.

²³ Osoloso yo see kapu wain i keesos tolosos, Godee mapoo goomoga to takolosos, dimapoo teneme, diayo susuga wain i neso.

²⁴ Esemé Yesúye see egeesee takaso, “Hagee mo sawo, odoó susuga dia tokenee hapalame ka sologo bugu. Mo sawo oso Godeeye o odoó mapoo to kitulugu magoo goo oso tei peledabalame.

²⁵ Esiga ayo nimapoo taka. Ayo epedee hamaga dulone wain i see nalaimé. Esino hamamee Godeeye wiligi doloso badeli mi mapoo wain i dia see nalaiso,” diso.

²⁶ Osoloso diba goomoga kosaiya hedebe pouloso, see Olipi mubi dokodoo paladeeso.

*Pitaye Yesu boobado bigilei goo ee Yesúye taka
(Mat 26:31-35; Luka 22:31-34; Yon 13:36-38)*

²⁷ Esemé Yesúye see o hamamee dili odoó mapoo egeesee takaso, “Odoó susuga niyo a poogoloso kukulo dileiso. Bei, Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso, ‘Godeeye sipi be bali odoó ee wooloomaga, sipi be susuga oso yimaga peegoo kukulo dileiso.’”

²⁸ Osoloso Yesúye see egeesee takaso, “Esino a ta maga hogado dileso, ayo daga malalo dileso Gelili mi mapoo niba tugodalaiso.”

²⁹ Esemé Pitaye nei Yesu mapoo egeesee takaso, “Odoó susuga oso namaga peegoo kukulo duga, hedebe ayo no poogoo dileime.”

³⁰ Esino Yesúye yimapoo see egeesee takaso, “Ayo namapoo tei goo taka. Epei gesi kolokoloso taka bakadio delega, malalo hoogoo mologa, nayo mo goo gagadilei ee bakadio hedebe dalaiso,” dee takaso.

14:24: Exo 24:8; Zec 9:11; Jer 31:31-34; 1Kol 10:16; Hib 9:20

14:27: Zec 13:7

14:28: Mat 28:16; Maka 16:7

14:30: Maka

³¹ Esino Pitaye to kitulugu sabolo nei egeesee takaso, “Ayo egeesee selaimel! Edebeeyo no wooloomaga, a nobolo hodobo talaiso,” diso. Esemel Yesuwo hamameel dili odoosusuga oso to hedebe egeesee takaso.

Yesuye Getesemeni homoleel mapoo Godeel mapoo taka

(Mat 26:36-46; Luka 22:39-46)

³² Osoloso Yesu o hamameel dili odoosabolo Getesemeni olipi homosegei homoleel omapoo sibadeeso. Osoloso Yesuye o hamameel dili odoos dimapoo egeesee takaso, “A dileso Godeel mapoo takalaiya, niba hamapoo debeel,” diso.

³³ Osoloso yayo egeesee takoloso, hedebe Pita, Yemes osoloso Yoneel esee idopalaso. Yo peleso badoboome, goohel goo sabolo osoloso su hegi goo oso yimapoo simiso.

³⁴ Osoloso yayo dimapoo egeesee takaso, “Mo su ma kulodu hegi goo toowa oso molonel, ayo talai olo koola tooboo. Esiga niba hamapoo koolonel debeel,” diso.

³⁵ Osoloso Yesu egeesee takoloso, dimaga pepooko hoogoo dileso, ebiso miyomoo tugusaloso balaboo tialoso molonel Godeel mapoo takaso, yimapoo dala toowa egeel sibo ee Godeeye peegoo magalame.

³⁶ Yayo Godeel mapoo takolonel egeesee takaso, “Ma, mo Ma! Goo susuga namapoo kalawanee. Esiga dala toowa oso amapoo hageel sibo, nayo

peegoo magalai soowayo? Esino nayo goomoga goo moodee, ayo goomoga goonee,” diso.

³⁷ Osoloso yo Godee mapoo taka koodobuloso wedi dilesio egeino, o hamamee dili odoo bakadio hedebe di tiesamolome egeiso. Esemeyayo Pita mapoo egeeseetakaso, “Saimon, no tiayo? No biame deiyepo hamapoo abolo hodobo koolone badalai tebiledo?”

³⁸ Esiga niba bolone Godee mapoo takolone ka debee, niba kukuli goo mapoo homodobiyaga. Bei nibada goo goolee oso goo tekepo talame goomogoso, esino nibada su oso ki me ka poogooso,” diso.

³⁹ Osoloso yo see wedi dilesio, Godee mapoo takolone goo hedebe onoseetakaso.

⁴⁰ Osoloso yo see dimapoo wedi sibilesio egeino, diba tiesa molome egeiso, bei diba tila paga oso howo seme. Osoloso diayo Yesu mapoo to nei takalai gooleedelee poogooso.

⁴¹ Yesu yo see bakadio hedebe di mapoo Godee mapoo takoloso, o hamamee dili odoo mapoo wedi sibilesio, dimapoo egeeseetakaso, “Niba hosolone wulo tiesa malala? Tia olo oso! Odoo Holo, a tokenee odoo mapoo tolosotenelai biame olo epedee hamapoo sibo.

⁴² Esiga koo ege, a tokenee odoo mapoo tiasalai odoo ee olo sibo. Esiga niba tebise, dimapoo dimo!” diso.

Edebeeyo Yesu too

(Mat 26:47-56; Luka 22:47-53; Yon 18:3-12)

⁴³ Yesu to osee komolome, o hamamee dili odoo hee Yudaseeye Yesu talame odoo mooloogoodoo toowa gilimado simiso. Egeesi ma kulodu tei

moso wiligi odo tebisa sabolo, tei eligili odo tebisa sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi odo tebisa oso Yesu talame odo hagee bia diye diso. Esem diayo sibulone kaiya sabolo kodolo sabolo toloso sibadeeso.

⁴⁴ Egeesi ma kulodu Yudas yo epedee sibilega badolone, odo Yesu talai mapoo egeese takaso, “Ayo dileso adaga, odo ogo. Eseega niyo yo toloso medee bolone ka ido di,” diso.

⁴⁵ Osoloso Yudas yo odo mooloogoodoo poogoloso dileso, Yesuye tebidi mapoo hoogoo dileso, yayo egeese takaso, “Eligili odo!” dee takoloso, Yesu adaso.

⁴⁶ Esem odo abo oso sibilesu Yesu tooso.

⁴⁷ Esino Yesu o hamamee dili odo hee koola omapoo tebidi oso o kaiya tadoloso, tei moso wiligi odo taba eyo tou teli odo kaiyaso woomeleso eyo dooboo poogoome, dulu asooso.

⁴⁸ Esem Yesuye yo talame sibadee odo omapoo egeese takaso, “Niyo ogoga a mesiya daga, a talame kaiya sabolo osoloso kodolo sabolo misigaloso ka sibatada?”

⁴⁹ Esino ayo biame susuga tei moso ma kulodu eligimo sileeme, niyo a egeliso. Esiga bei kaseme niyo a omapoo telega ka poogoowo? Esino niyo epei a talame simi hagoso Godeeyo to booka mapoo hogugu oso taka to sabolo olo tobuoso,” diso.

⁵⁰ Esem Yesu o hamamee dili odo susuga oso yo poogoloso kukulo diyadeeso.

⁵¹ Osoloso odo gie kauwa dugo booloso, Yesu diayo toloso dime hamamee deede diso. Esem

diayo yo ogoloso, yibolo talame o dugo mapoo temeleso, o dugo puobuguso.

⁵² Esino o dugo dimapoo yane poogoloso, yo boodo diwe piaso.

Yesu wiligi odo tebisa mapoo goo midilame ido di
(*Mat 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yon 18:13-14, 19-24*)

⁵³ Osoloso diayo Yesu toloso tei moso wiligi odo taba eyo mosopoo ido diso. Esiga moso ee ma kulodu tei moso wiligi odo tebisa sabolo, Yu odoowo wiligi odo tebisa sabolo, osoloso tei eligili odo oso daga olo mooloogoodoloso debeiso.

⁵⁴ Esem Pitaye hamameedee Yesu deedee dileso, tei moso wiligi eyo moso eyo beelee ma kulodu gadiso. Yo omapoo badolone, tei moso gidebeli odo sabolo kekeisime dou hameleeso.

⁵⁵⁻⁵⁶ Esem tei moso wiligi odo tebisa sabolo, osoloso Yu odo dia goo midili wiligi tebisa oso Yesuwo goo maga gamenee takeli odo ee esiaso, yimapoo goo tokenee hee mologa, Yesu ka wooloomalame. Egeeseelone edebeeeyo wulo gamenee takolone Yesuwo goo maga goo opusomo opusomo di takaso. Esino diayo taka ee ma kulodu, tei goo hee molo egele.

⁵⁷ Esino odo aboso tebisaloso, Yesuwo goo maga gamenee egeesee takaso,

⁵⁸ “Iba odo hagoso egeesee takeme duso, ‘Edebeeeyo tei moso tegei hagee ayo guobuguloso, see biame bakadio hedebe di ee ma kulodu tei moso

dia tegelaiso. Esino edebeeyo tegelaime,' yayo dee takeme duso," diso.

⁵⁹ Esino diayo to opusomo opusomo di taka ee ma kulodu tei goo egele.

⁶⁰ Esemte tei moso wiligi odoo taba oso odoo susuga mooloogoodoo ma kuloduga toboloso Yesu mapoo egeesee woosaso, "Odo hagee biaso nee goo maga goo opusomo opusomo di egee takoo mapoo nayo to eyo nei takalaimoyo?" diso.

⁶¹ Esino Yesuye to nei takele poogooso.

Esemte tei moso wiligi odoo taba oso to see Yesu mapoo egeesee woosaso, "No Godeeyo owolo, Kelisosomo?" diso.

⁶² Esemte Yesuye to nei egeesee takaso, "O, aso. Esiga hamamee Odo Holo, a Kitulugu Godeeyo dee deede dokolo mapoo buloso yibolo wiligi doloso badoga niyo agalaiso, osoloso Kei mi ma dokodooga, kolobo ma kuloduga see wedi siboga niyo agalaiso," diso.

⁶³ Esemte tei moso wiligi odoo taba oso to hagee duloso, diya komonolone o dugo tologo buguloso egeesee takaso, "Iyo o goo see midilame to abo taka ee dulei koo goomogo.

⁶⁴ Bei yayo 'a Godeeyo owolo oso' dee taka maga, yayo Godee mapoo mesilega osoloso ebi-lega to tokenee taka, niyo olo duso. Esiga niyo goolee yimapoo ogoo goo moodolaiyo?" diso.

Esemte Yu odoo dia wiligi odoo tebisa susuga oso egeesee takaso, "Yesu diya tokenee odoo, esiga yo wooloomalai tekepo," diso.

⁶⁵ Esemte odoo aboso Yesu mapoo makawo pagaso. Osoloso diayo o howo dugoso gagaloso,

dibada dee tiadoo oso woolone yimapoo egeesee takaso, “Keliso, no tei Godee maga to toloso kokodo takomo sili odoos daga, no odoos agayo woolo?” dee takaga meleeso. Osolosos tei moso gidebeli odoos oso yo ido dulone woomodiso.

Pitaye Yesuwo goo gagadi

(Mat 26:69-75; Luka 22:56-62; Yon 18:15-18, 25-27)

⁶⁶⁻⁶⁷ Osolosos Pita yo tei moso wiligi odoos taba eyo moso beele ma kulodu kekeisime dou holone badebeiso. Esemes tei moso wiligi odoos taba o tou teli sobo heeso sibilesos yimapoo medees bolone, egeesee takaso,

“No nosees Nasalet odoos Yesubolos silees odoos hee nosos,” disos.

⁶⁸ Esemes Pitayes sobos yimapoo gamenees egeesee takaso, “Nayos egees takos eyo gos ee, a gooleedeles,” disos. Osolosos Pita yayos egeesee takolosos, mosos beele osulos gasibilis pees mapoos disos. Esemes kolokolos takaso.

⁶⁹ Osolosos tei moso wiligi odoos taba eyo tou teli sobo hagosos Pita sees omapoos tebidis ogolosos, yayos odoos abos omapoos tebisamelees mapoos egeesee takaso, “Odoos hagees tei Yesubolos sibilis hees yosos,” disos.

⁷⁰ Esemes Pitayes sees egeesee takaso, “Hayes! Asonees,” disos.

Esemes dibas pepookos dobosos hamamees, odoos abos koolas omapoos tebisamelees osos Pita mapoos sees egeesee takaso, “Beis no Gelilis odoos osolosos Yesu sabolos Gelilis odoos, esigas no Yesubolos sibilis odoos hees nosos,” disos.

⁷¹ Esemе Pitaye to kitulugu sabolo egeesee takaso, “Ayo tei goo takelega poogooga, Godeeye amapoo dala toowa tenelai goomogo! Niyo odoо egee takoo a gooleedele!” diso.

⁷² Osoloso Pita yo egeesee takoloso epedee omapoo, kolokolo taka bakadio diso. Esemе Pita Yesuye yimapoo to taka hagee gooleebu-guso, “Epei gesi kolokoloso taka bakadio delega, malalo hoogoo mologa, nayo mo goo gagadilei ee bakadio hedebe dalaiso.” Esemе Pitaye to hagee gooleebugume, goohele toowa sibume, diya pisaso.

15

Yesu Pailет mapoo ido di

(Mat 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yon 18:28-38)

¹ Osoloso gesikolodee mapoo tei moso wiligi odoо tebisa sabolo, osoloso tei eligili odoо sabolo, osoloso Yu odoо dia wiligi odoо tebisa sabolo, osoloso wiligi odoо tebisa abo susuga oso goo hee moodoolai to mouso. Osoloso diayo to mouloso, Yesuwo dee tiso tiegisaloso, Loum gamalee mi toowa wiligi odoо taba, Paileteeye badebei mapoo ido dilesо yimapoo teneeso.

² Esemе Paileteeye Yesu mapoo egeesee woosaso, “No tei Yu odoо dia wiligi odoо taba nosomo?” diso.

Esemе Yesuye nei egeesee takaso, “O, no olo egee takooso,” diso.

³ Esemе tei moso wiligi odoо tebisa oso Yesu tokenee goo bei tooso doloso, diya gigidiso.

⁴ Esemе Pailteeye see Yesu mapoo egeesee woosaso, “No odoо susuga oso nee goo maga goo opusomo opusomo di egee takoo omapoo nayo to nei takalaimеyo?” diso.

⁵ Esino Yesuye to nei takele. Esemе Paillet yayo goo egee ogoloso diya dio diso.

Pailteeye Yesu wooloomalame woosa

(Mat 27:15-26; Luka 23:13-25; Yon 18:39—19:16)

⁶ Dugo susuga ma kulodu Pailteeye Yu odoо goomogalame, Godeeye Gababia wo ne biame mapoo odoо susuga oso goomoga odoо hee neliga moso ma kuloduga peegoo tamageeye deliso.

⁷ Biame omapoo odoо hee neliga moso ma kulodu badebeiso, o hu Balabas. Daga yayo o odoо sabolo oso Loum gamalee odoо mapoo ha temeleso, diayo odoо hee wooloomaso.

⁸ Esemе odoо mooloogoodoo oso sibilesо, Paillet mapoo egeesee takaso, “Nayo odoо hee neliga moso ma kuloduga peegoo tamageliso. Esiga nayo dugo hamapoo odoо hee neliga moso maga peegoo tamagee,” diso.

⁹⁻¹⁰ Egeesi ma kulodu tei moso wiligi odoо tebisa oso Yesu mapoo koolone, yo Paillet mapoo ido simi goo ee, yo ogoloso olo gooleedooso. Esemе Pailteeye odoо susuga mapoo egeesee woosaso, “Ayo Yu odoо nibada wiligi odoо hagee peegoo tamagalai, niba goomogosomo?” dee takaso.

¹¹ Esino tei moso wiligi odoо tebisa diayo odoо susuga mapoo toso pupulone, Paillet mapoo

egeesee takee diso, “Iba Yesu gowoo, esino Balabas neliga moso ma kuloduga peegoo tamageeye, dee takee,” diso.

¹² Esemе Pailteeye dimapoo egeesee woosaso, “Ayo Balabas yo neliga moso ma kuloduga peegoo tamagooga, odoo hee hagee niyo Yu odoowo wiligi odoo taba deli ee, ayo kasee moodoolaisomo?” dee takaso.

¹³ Esemе nei diayo to neligidi takolone Paillet mapoo egeesee takaso, “Yo homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enige!” diso.

¹⁴ Esemе Pailteeye egeesee woosaso, “Bei kasi magayo? Yayo ogo goo tokenee toowo?” diso.

Esino odoo susuga oso to diya neligidi egeesee takaso, “Yo homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enige!” diso.

¹⁵ Esemе odoo susuga goomogalame, Pailteeye Balabas yo neliga moso maga peegoo tamagooso. Osoloso yayo o ha teli odoo mapoo takolone, Yesu we tiso wooloso homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enige, dee takaso.

*Ha teli odoo oso Yesu mane
(Mat 27:27-31; Yon 19:2-3)*

¹⁶ Esemе Paillet o ha teli odoo oso Yesu we tiso wooloso Loum gamaleeyo moso mapoo ido palaso. Osoloso omapoo ha teli odoo susuga gilimadoloso mooloogoodooso.

¹⁷ Osoloso diayo Yesu manolone gamenee yo wiligi odoo taba masi palame, kali dugo bige sage ee yimapoo kadiloso, we ti sidoloso o wiligi mapoo kadiso.

¹⁸ Osoloso diayo Yesu mapoo manolone egeesee takaso, “Yu odoo dia wiligi odoo taba, iyo nee hu dokodoo poudoso,” dee takaga meleeso.

¹⁹ Osoloso Yesuwo wiligi mapoo diayo weiso see woo see woo dolone, yimapoo makawo paga demeleso. Osoloso diayo Yesu mapoo manolone o mudugiyopoo dibada ebiso miyomoo tugusoloso wiligi gauwuloso gamenee yimapoo tei to demeleso.

²⁰ Egeesee soloso koodobuloso ha teli odoo oso dugo Yesuye ka ee tamagoloso see Yesu o dugo kadiso. Osoloso yo homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enigilame ido diso.

Yesu homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso eniga

(Mat 27:32-44; Luka 23:26-43; Yon 19:17-27)

²¹ Osoloso ha teli odoo oso Yesu idoloso diyadaga meleeno, diayo Saimon eli domopoo Yelusalem mapoo sibumolome tugodooso. Osoloso diayo yo idoloso Yesuwo homo bulubo magoo imado diye, diso. (Saimon hagee Alesanda dio Lupus dio dibada ama. Yo Kulene mi mapoo badeli odoo.)

²² Osoloso diayo Yesu tolosa Gologota mi mapoo ido simiso. (Mi hu eyo bei ee wiligi ki mi.)

²³ Osoloso mi omapoo ido dileso, diayo Yesu mapoo sibilesa wain i sabolo dala mauwe pegeli melesenee sabolo wuluguloso, Yesu mapoo tenelame siso. Esino Yesuye wain i egee nele poogooso.

24-25 Eseme gesikolo osoko howo bakadio hedebe di poogoloso osoko pouneme, diayo Yesu homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enigaloso tuluguso. Osoloso Yesuwo dugo pilame, diayo yoso dasigeli hee dasigaso.

26 Osoloso edebeeyo Yesu woolooma goo eyo bei ee odoosuga oso gooleedalame, odoos heeso Yesuwo wiligi oo poogoo dokodooga to egeesee hoguguloso kalamaso,

“Yu odoos dia wiligi odoos taba.”

27 Osoloso mesiya bakadio sabolo homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enigaso. Odoos hee Yesuwo dee deedeede dokolo tulugu, osoloso odoos hee o deedeede dokolo tulugu diso. [

28 Esiga Godeeyo to booka mapoo hogugu oso egeesee takooso,

“Yo mesiya masi talaiso.” Esiga Yesuye mesiya masi talame homo bulubo magoo ma dokodoo molone, to hagee tei diso.]*

29 Osoloso odoos aboso eli omaga dulone, Yesu ogoloso manolone dia wiligi wabisaso. Osoloso diayo yimaga to tokenee yimapoo takaga meleeso. Egeeseelone diayo yimapoo egeesee takaso, “Nayo takolone, tei moso ee guobuguloso, biame bakadio hedebe di ee ma kulodu see dia ka tegelaigona, dee taka.

30 Esiga no telega pagalame homo bulubo magoo ma dokodooga miyomoo mei!” diso.

15:24-25: Psa 22:18 15:27: Isa 53:12 * 15:28: To hagee odoos abo oso taka Makaye hogugu dee takeliso, esino odoos bei oso taka Makaye hogugule dee takeliso. 15:29: Psa 22:7; 109:25; Maka 14:58

³¹ Osoloso tei moso wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso tei eligili odoo dibolosee Yesu manolone dieso dimapoo egeesee takaso, “Yayo odoo abo pidimo siliso. Esino yo epedee eyo nediliyo pidilei tebiledoo.

³² Keliso, Isalael odoo ibada wiligi odoo daga, yo homo bulubo magoo ma dokodooga miyomoo meilei tekepo. Egeeseega yayo mou ogoloso iyo yimapoo tei talaiso,” diso. Esememe siya bakadio oso, homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enigaloso molone, dibolosee Yesu mapoo maneso.

Yesuye ta

(Mat 27:45-56; Luka 23:44-49; Yon 19:28-30)

³³ Osoloso osoko olo oo domopoo tooboome, mi toowa egee nolugo doloso melee, osoko howo bakadio hedebe di poogooso.

³⁴ Osoloso neliga melee ee mauwe poogoome, Yesuye o to oso neligidi egeesee iso, “Eloi, Eloi, lama sabakatani?” To hageeyo bei ee egeesi moloso, “Mo Godee, mo Godee, bei kasi maga nayo a ka pagala?” diso.

³⁵ Esememe odoo koola omapoo tebisa melee oso to hagee duloso, diayo egeesee takaso, “Dui! Yo Ilaya i,” diso.

³⁶ Esememe odoo heeso hoguo dileso dugo toloso wain i mei nali mapoo olugu doloso homo sage su mapoo tialogoloso Yesuye nalame o maga mapoo heligiso. Osoloso yayo egeesee takaso, “Ougo. Ilayaye sibilesa yo toloso miyomoo mouwa beleso bamo,” diso.

³⁷ Eseme epedee omapoo Yesuye neligidi iloso taso.

³⁸ Eseme Yesuye ta biame omapoo, tei moso tegei ma kulodu dugo kodia oso kisi melee ee, dokodooga eyo tologomo abaga mouno miyomoo sabuguso.

³⁹ Eseme ha teli odoo gibadeli odoo oso Yesuwo homo bulubo magoo ma koola omapoo to-budulone, Yesuye tolone goo moodoo ogoloso, yayo egeesee takaso, “Tei takoo, odoo hagee tei Godeeye owolodoo,” diso.

⁴⁰⁻⁴¹ Eseme sobo abo Yesubolo Gelili abaga Yelusalem mapoo sibadee oso, eli sage abaga Yesu homo bulubo magoo ma dokodoo molome balaga meleeso. Sobo mooloogoodoo egee ma kulodu debei, dibada hu Meli-Magadalin sabolo, osoloso Meli hee (Yemes pepooko dio Yosep dio dibada owee) sabolo, osoloso Salome sabolo, diayo Yesu mapoo bameleeso. Sobo bakadio hedebe di hagoso daga Yesubolo Gelili mapoo silone, Yesu pidimo siliso.

*Yesu midoo ma kulodu toosoo
(Mat 27:57-61; Luka 23:50-56; Yon 19:38-42)*

⁴²⁻⁴³ Yu odoowo hasali biame malalo hoogoo molome, diayo tei doloso dabalame bi mopoodoo doo biame habe omapoo, Yosep Alimatiya odoo yayo Paileteeye badebei omapoo diso. Yo Yu odoowo wiligi toboloso badolone, Godeeye wiligi doloso badeli oso sibilei omapoo bameli. Yayo ebilega Yesuwo kou talame Paillet mapoo woosaso.

⁴⁴ Esemе Yosepeeye Yesu taso dee takeme, Pailет diya hoowaso. Bei, Paileteeye goolee Yesu tele, dee gooleeso. Esino Yesu olo saga taso. Esemе yayo ha teli одoo gibadeli одoo Yesuye ta egei mapoo egeesee woosaso, “Yesu taso dee takemeni teiyo?” diso.

⁴⁵ Esemе ha teli одoo gibadeli одoo oso Yesu tei taso dee takeme, Paileteeye Yosep mapoo egeesee takaso, “Yesuwo kou todi,” diso.

⁴⁶ Esemе Yosepeeye dugo sage medee tekepo moleeso toloso, Yesuwo kou homo bulubo magoo ma dokodooga miyomoo tomeilesо, dugoso tiadooso. Osoloso yayo Yesuwo kou toloso wulu ou sage yoso moodoo ma kulodu magooso. Osoloso yayo yo toowa bidigamo dilesо, wulu ou miyopoo kisiso.

⁴⁷ Osoloso Meli-Magadalin dio Yosepeeyо owee Meli dio Yesuwo kou magoo mi diayo egeiso.

16

Yesu ta maga hogadi

(Mat 28:1-8; Luka 24:1-12; Yon 20:1-10)

¹ Osoloso Yu одoowo hasali biame oso dilesо koodobuloso, Meli-Magadalin, Yemeseeyо owee Meli, osoloso Salome, diayo sisigageli bi medee tekepo Yesuwo kou mapoo hedilame moleeso misigaso.

² Osoloso Sadee toowa biame gesikolodee osoko gie pouneme, diba Yesuwo bi agalame diyadeeso.

³ Diba eli domopoo diyadulone, dieso dimapoo egeesee takaso, “Yo toowa wulu ou miyopoo kisi ee, одoo agayo peegoo bidige bigileisomo?” diso.

⁴ Esino diba dilesa egeino, yo toowa wulu ou miyopoo kisi ee peegoo bidigamo dilesa molome egeiso. Yo hagee diya toowa.

⁵ Esemе sobo diayo wulu ou ma kulodu galaga dilesa egeino, odoо gie kauwa dugo sage heliye mouloso dee deede dokolo badoboome egeiso. Esemе sobo diayo ogoloso, diba diya ebigaso.

⁶ Esino yayo dimapoo egeese takaso, “Niba haga na ebi. A gooleedooso, niba Yesu Nasalet odoо homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso eniga odoо ee esiamo silesibo. Esino yo hamapoo koo moloso. Yo ta maga hogado diso. Esiga niba sibilesa o kouso melee mi mapoo ege.

⁷ Esiga niyo dilesa, Yesu o hamamee dili Pita dimapoo takee, ‘Niba Gelili mapoo diyadee. Bei, Yesu yo daga malalo Gelili mapoo duso. Esiga niba dilesa Gelili mapoo Yesu agalaiso. Bei, Yesu yayo to hagee daga nimapoo takaso,’ ” diso.

⁸ Esemе diayo goo tiadoo sabolo obulone kiki-iligolone midoo maga hoguo diyadeeso. Esino diayo eli domopooga diyadulone, odoо hee mapoo to takele poogooso, bei diba obume.

*Yesuye daga odoо abo mapoo dilesa peledaba**
(Mat 28:9-10; Yon 20:11-18)

[
⁹ Yesuye sadee toowa gesikolodee mapoo ta maga hogaduloso, yo daga Meli-Magadalin mapoo dilesa peledabaso. Meli hagee Yesuye

16:7: Mat 26:32; Maka 14:28 * **16:8:** To hagee odoо abo oso taka Makaye hogugu, dee takeliso. Esino odoо bei oso taka Makaye hogugule, dee takeliso.

daga telega silone, bo holo 7 o kulodu doboome, yayo peegoo hasiso bugu sobo yoso.

¹⁰⁻¹¹ Esemé Meli yayo Yesu ta maga hogaduloso silee ogoloso, Yesuwo hamamee dili odoo diayo goohéle sabolo pupusugulone debei mapoo dileso egeesee takaso, “Yesu ta maga hogaduloso sileeme, ayo egeiso,” diso. Esino diayo to hagee duloso, o to mapoo tei tele poogooso.

¹² Osoloso see hamamee Yesubolo silesibili odoo bakadio Yelusalem abaga sibadaga molome, Yesu yo mudu opusomo doloso dimapoo peledabaso.

¹³ Esemé diayo Yesu ogoloso, diba see wedi dileso, Yesuwo hamamee dili odoo dimapoo diayo Yesu egei takeme, diayo dibada to mapoo tei tele poogooso.

Yesuye o hamamee dili odoo 11 dimapoo dileso peledaba

(Mat 28:16-20; Luka 24:36-49; Yon 20:19-23; Diye 1:6-8)

¹⁴ Osoloso hamamee, Yesuwo hamamee dili odoo 11 wo nalaga molome, Yesu omapoo dileso peledabaso. Osoloso Yesuye to kitulugu sabolo egeesee takaso, “Niba tei too mauwe odoo! Bei kasi maga odoo abo oso a ogoloso, sibilesa nimapoo takeme, dimapoo tei telega ka poogoowo?” diso.

¹⁵ Osoloso Yesuye dimapoo egeesee takaso, “Niba mi susuga mapoo dileso, to tekepo odoo susuga mapoo takomo di.

¹⁶ Esiga odoos agayo to tekepo mapoo tei tolosos howo oluguga, yo badoboso, kookaiyo gie badeli talaiso. Esino odoos agayo to tekepo mapoo tei tel-ega poogooga, Godeeye goo midilei biame mapoo o goo midiloso yimapoo nei dala tenelaiso.

¹⁷ Osoloso edebeeyo to tekepo mapoo tei toga, diayo mo kitulugu sabolo goo toowa opusomo di moodoogamo silesibileiso. Egeesi ma kulodu diayo odoos bo holo oso paladee mo hu maga pee-goo hasiso bigileiso. Osoloso diayo to opusomo opusomo di kalagalaiso.

¹⁸ Osoloso dibada deeso sa talaiso, osoloso pei i nalagaga, diba wedileime. Osoloso odoos paigiga mapoo dibada deeso sigo daga, susuga weido dalaiso,” diso.

¹⁹ Osoloso Lodee Yesuye dimapoo to taka koodobuloso, Godeeyo kitulugu oso yo Kei mi mapoo ido peleso, Godeebolo wiligi doloso badalame, Godeeyo dee deede dokolo peleso biaso. ²⁰ Esemee Yesu o hamamee dili odoos oso Yesuwo to ee mesilone, mi susuga mapoo to tekepo takomo diyadeeso. Egeeseelone diayo Lodeeye kitulugu sabolo goo toowa opusomo di moodoogaso. Bei, edebeeyo to tekepo mapoo tei doloso ogoloso gooleedalame.]

16:16: Diye 2:38 **16:17:** Diye 2:4; 8:7 **16:18:** Luka 10:19;
Diye 28:3-6 **16:19:** Diye 1:9-11; 2:33-34 **16:20:** Diye 14:3; Hib
2:3-4

Godeeyo To Tekepo
Portions of the New Testament in the Odoodee
language of Papua New Guinea
Sampela hap Nupela Testamen long tokples Odoodee
copyright © 2006, 2015, 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Odoodee

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

ffb0eddd-0f6e-5201-89ab-6fcbfcaebeba